8 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 2000 ՈՒՐԲԱԹ 158 (2126)

Ազգ

Azg
armenian daily

Եվրախորհրդին Հայաստանի եւ Ադրբեջանի անդամակցելու վերջնական որոշումը հոկտեմբերի 4-ին

ԲԱՔՈՒ, 7 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: «Ազատություն» ռադիոկայանի հաղորդմամբ, Ադրբեջանի եւ Հայաստանի Եվրախորհրդին անդամակցելու որոշում պետք է կայացվի եվրոպայում ժողովրդավարական կայունության աշխատանքային խմբի կողմից, որը ձեւավորվել է Եվրախորհրդի կողմից: Նման որոշում է ընդունվել սեպտեմբերի 6-ին Ստրասբուրգում: Խումբը որոշումը կայացնելու է սեպտեմբերի 15-ին եւ ներկայացնելու է Եվրախորհրդի ներկայացուցիչների հանձնախմբին: Ըստ ռադիոկայանի, վերջնական որոշումը կայացվելու է հոկտեմբերի 4-ին: Ադրբեջանի նախագահի աշխատակազմում հրավիրված մամուլի ասուլիսում հայտարարվել է, որ «ոչ մի խոչընդոտ չկա Եվրախորհրդին Ադրբեջանի անդամության համար, քանի որ մենք կատարել ենք մեր բոլոր պարտավորությունները: Սակայն, եթե անգամ մենք չդառնանք Եվրախորհրդի անդամ, դա ողբերգություն չէ», հայտարարել է Ադրբեջանի նախագահի աշխատակազմի հասարակական-քաղաքական բաժնի ղեկավար Ալի Հասանովը:

ՆՅՈՒ ՅՈՐՔ. ՄԱԿ-Ի ԳԱԳԱԹԱԺՈՂՈՎ

Ստրատեգիական կայունությունը Պուտին-Քլինթոն հանդիպման առանցք

Ռ. Քոչարյանի ելույթում՝ Ցեղասպանություն եւ Ղարաբաղի հարց

ՆՅՈՒ ՅՈՐՔ, 7 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ: ՄՆԱՐՔ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ ԵՒ ԱՅԼ ԱՂԲՅՈՒՐՆԵՐ: ՄԱԿ կենտրոնակայանում Հազարամյակի գագաթաժողովը բացվեց 1 րոպե լռությամբ, որով շուրջ 120 պետությունների ղեկավարներ հարգեցին նույն օրը, սեպտեմբերի 7-ին, Արեւմտյան Թիմորում զոհված ՄՊԿ-ի աշխատակիցների հիշատակը: Այնուհետեւ պետությունների ղեկավարներից առաջինը ելույթ ունեցավ Բիլ Քլինթոնը: Հայտարարելով, որ իրեն ցնցել է ՄԱԿ-ի աշխատակիցների դաժան սպանությունը, նա կոչ արեց միջազգային կազմակերպությանն ավելի մեծ ուժեր տրամադրել ծայրահեղականության եւ բռնության դեմ պայքարելու գործում: Խոստովանելով, որ ՄԱԿ-ի հնարավորություններն այդ առումով սահմանափակ են, Քլինթոնը անդամ երկրներին կոչ արեց միջոցներ տրամադրել կազմակերպությանը: Այնուհետեւ ելույթ ունեցան այլ երկրների ղեկավարները:

Գագաթաժողովի անմիջական աշխատանքներից դուրս երեկվա ամենակարեւոր հանդիպումը տեղի ունեցավ նախագահներ Վլադիմիր Պուտինի եւ Բիլ Քլինթոնի միջեւ: Քննարկումների առանցքը կազմեցին ստրատեգիական կայունությանը տանող հարցերը: Արդյունքում երկու երկրների ղեկավարները ստորագրեցին այդ բնագավառում համագործակցելու մասին փաստաթուղթ: Երկու երկրների ղեկավարները պայմանավորվեցին մինչեւ առաջիկա նոյեմբեր ավարտել աշխատանքը բալիստիկ հրթիռների արձակման մասին նախնական ծանուցման համակարգի ստեղծման վերաբերյալ համաձայնագրի ուղղությամբ: Եկող տարվա սկզբին ծրագրված է ստեղծել տվյալների փոխանակման համատեղ կենտրոն՝ նախազգուշական համակարգերի սխալի պատճառով հրթիռների արձակումը կանխելու համար:

Երկու երկրների նախագահների պաշտոնական հանդիպումից հետո Սպիտակ տան պաշտոնյաները ռուսական կողմին հանձնեցին Բարենցի ծովում ռուսական ատոմային «Կուրսկ» սուզանավի աղետի վերաբերյալ ամերիկյան տվյալների թղթածրարը:

Երեկ, ուշ երեկոյան, Երեւանի ժամանակով առավոտյան «փոքր» ժամերին, նախատեսված էր Հայաստանի նախագահի ելույթը գագաթաժողովի ամբիոնից: «Ազատություն» ռադիոկայանի տվյալներով, Ռ. Քոչարյանի ելույթի գլխավոր ենթավերնագրերն էին հանդիսանալու Հայոց ցեղասպանության միջազգայնորեն դատապարտման եւ ղարաբաղյան հակամարտության խաղաղ կարգավորման հարցերը: Հատկանշական է, որ Ադրբեջանի նախագահ Ալիեւի ելույթը նախորդելու էր Հայաստանի նախագահի ճառին:

Նմանապես երեկ, գագաթաժողովի ընթացքում նախատեսված է նախագահներ Քոչարյանի եւ Ալիեւի թվով 11-րդ հանդիպումը:

Ինչ վերաբերում է Ռ. Քոչարյանի այսօրվա աշխատանքային օրակարգին, «Ազգին» հայտնի դարձավ, որ կեսօրին ծրագրված է նրա միակ հանդիպումը ամերիկահայ համայնքի ներկայացուցիչների հետ: Ակնկալվում է, որ այդ հանդիպմանը կմասնակցի նաեւ Ամենայն հայոց Հայրապետ Գարեգին Բ կաթողիկոսը, որի Մայր աթոռ Ս. Էջմիածին վերադարձն այլապես ակնկալվում էր այսօր:

Առաջին շարքում՝ Ադրբեջանի նախագահ Հեյդար Ալիեւ, Հայաստանի նախագահ Ռոբերտ Քոչարյան, Մեծ Բրիտանիայի վարչապետ Տոնի Բլեր, Ֆրանսիայի նախագահ Ժակ Շիրակ, ԱՄՆ նախագահ Բիլ Քլինթոն:

Ըստ «Վաշինգտոն փոստի» Քոչարյանն այլեւս անզիջում չէ

ՆՅՈՒ ՅՈՐՔ, 7 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ - ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ: «Վաշինգտոն փոստ» թերթը՝ վկայակոչելով արեւմտյան դիվանագետների հաշվարկները, հայտնել է, որ խորհրդային շրջանի Հայաստանի 3 մլն. 600 հազար բնակչության մեկ երրորդը հեռացել է երկրից, իսկ մնացած բնակչության 40 տոկոսը գործազուրկ է: Խիստ տարածված է կաշառակերությունը, սովորական են քաղաքական սպանությունները, ինչի վառ վկայությունը հոկտեմբերի 27-ին տեղի ունեցած ահաբեկչությունն է: Սակայն Հայաստանի տնտեսական կացությունն այնքան վատ չէ, որքան 90-ականների սկզբներին, երբ էլեկտրականության մատակարարումը 1 ժամ էր, սակայն երկրում ընդհանուր հուսալքություն է տիրում, գրում է թերթը:

Ըստ «Վաշինգտոն փոստի», Ադրբեջանի հետ խաղաղության հաստատումը համարվում է կարեւոր քայլ տնտեսական կայունության վերականգնման համար: Վերջին 1,5 տարում Հայաստանի նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը 11 առանձնազրույց է ունեցել Ադրբեջանի նախագահ Հեյդար Ալիեւի հետ: «Մենք երկուսս էլ համաձայնել ենք, որ խաղաղություն կարելի է ձեռք բերել փոխզիջումներով, եւ մենք փորձում ենք հասկացնել մեր ժողովուրդներին, որ փոխզիջում պետք է լինի», ասել է Քոչարյանը «Վաշինգտոն փոստի» թղթակցին: Թերթը նշում է, որ Քոչարյանը, որը նախկինում զիջումների հակառակորդ էր, այժմ կարծես թե գիտակցում է, որ Հայաստանի տնտեսական սարսափելի խնդիրների լուծման միակ ուղին նախորդ տասնամյակի պատերազմական մտայնությունից հրաժարվելն է:

ԽՍՀՄ փլուզումից հետո Հայաստանը դարձավ Թուրքիայի եւ Ադրբեջանի տնտեսական շրջափակման թիրախ: Պատերազմն ու մեկուսացումը հրապարակ հող էին կաշառակերության եւ տնտեսության վրա վերահսկողություն հաստատելու համար կռվող քաղաքական կլանների համար: Կռիվը կլանների միջեւ հատկապես թեժ էր ԼՂ-ում: «Երբ Սամվել Բաբայանն ու նրա աջակիցները կորցրեցին իշխանությունը, նրանք կորցրեցին նաեւ շատ փող», ասել է Ղարաբաղի վարչապետ Անուշավան Դանիելյանը: «Նրանք վերահսկում էին առեւտրի եւ արդյունաբերության կեսը, եւ Ղարաբաղի նախագահի դեմ կազմակերպված մահափորձը այդ իշխանությունն ու հարստությունը պահպանելու փորձ էր», «Վաշինգտոն փոստին» ասել է Դանիելյանը: Կաշառակերությունն ու լուրջ տնտեսական բարեփոխումների բացակայությունը վախեցրել ու վանել են օտարերկրյա ներդրողներին, իսկ առանց օտարերկրյա ներդրողների անհնար է վերականգնել տնտեսությունը», գրում է «Վաշինգտոն պոստը»:

Ամերիկացի պաշտոնյաները թերթին հայտնել են, որ Ադրբեջանի նախագահ Ալիեւը եւս ցանկանում է վերջնականապես լուծել Ղարաբաղի հարցը, որպեսզի կարողանա ապահովել իշխանության սահուն փոխանցումը իր որդուն՝ Իլհամ Ալիեւին: Հայ պաշտոնյաները թերթին հայտնել են, որ Հեյդար Ալիեւը առանցքային նշանակություն ունի ղարաբաղյան ցանկացած գործարքի համար: «Մենք պետք է կարգավորենք այդ հակամարտությունը, քանի դեռ նա իշխանության ղեկին է, քանի որ հայտնի չէ, թե ինչ կլինի Ալիեւից հետո», ասել է Ղարաբաղի արտգործնախարար Նաիրա Մելքումյանը: Ըստ թերթի, Ալիեւը դժվար թե զիջումների գնա մինչեւ նոյեմբերյան խորհրդարանական ընտրությունները: Ի վերջո, ցանկացած խաղաղ կարգավորում, հավանաբար, պարուրված կլինի երկիմաստությամբ, գրում է թերթը:

Հայաստանի արտգործնախարար Վարդան Օսկանյանը «Վաշինգտոն փոստին» հայտնել է, թե ինքն առաջարկել է այսպես կոչված «մի հարգով, մի աաա» մոտեցումը, որը նշանակում է, թե ամեն կողմ իր ցանկացած ձեւով կմեկնաբանի Ղարաբաղի կարգավիճակը:

«Կուրսկ» սուզանավի անձնակազմը զոհվել է առաջին իսկ րոպեներին

ՄՈՍԿՎԱ, 7 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՄՆԱՐՔ: ՌԴ փոխվարչապետ Իլյա Կլեբանովը հայտարարել է, որ սուզանավի անձնակազմը զոհվել է վթարից հետո առաջին իսկ րոպեներին: «Ես գրեթե հաստատապես կարող եմ ասել, որ երբ «Կուրսկը» հասել էր հատակին, այնտեղ ողջ մնացածներ արդեն չէին եղել», ասել է Կլեբանովը: Նրա խոսքերով, այդպիսի եզրակացություն թույլ են տալիս կատարել այս ընթացքում հավաքված տվյալները: Նրա կարծիքով, «սխալ է եղել ոչ թե խորտակված սուզանավից ստացվող ազդանշանների փաստի մասին տեղեկությունը, այլ այդ ազդանշանների մեկնաբանությունը»:

Երկրաշարժ Իրանում

Երեկ, տեղական ժամանակով ժամը 12:32-ին Իրանի տարածքում, Թավրիզ քաղաքից 60 կմ հյուսիս-արեւմուտք, տեղի է ունեցել երկրաշարժ, որի ուժգնությունը էպիկենտրոնում կազմել է 5 բալ: Երկրաշարժի էպիկենտրոնը գտնվում է Մեղրի քաղաքից 80 կմ հարավ-արեւմուտք:

ՀՀ ՍՊԾ

ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՆԻՍՏ

Հայաստանյան երաշտի աղետալի հետեւանքներն անխուսափելիորեն պահանջում են միջազգային օգնություն

Չնայած ընդգրկուն օրակարգին՝ գյուղատնտեսության վիճակին առնչվող այս հարցն ամենակարեւորն էր

[illegible]

Կառավարության երեկվա նիստի օրակարգում ընդգրկված առաջնային կարեւորության հարցերից մեկը երաշտն էր՝ իր թողած ծանր հետեւանքներով եւ դրանց վերացմանն ուղղված միջոցառումներով: Արդեն բազմիցս վկայակոչվել է փորձագետների կարծիքն, ըստ որի՝ վերջին 100-150 տարում Հայաստանը նման երաշտ չէր տեսել: Իրավիճակի լրջությունը հաշվի առնելով՝ համապատասխան միջոցառումներ են ձեռք առնվել: Երեկ գյուղատնտեսության նախարարը կառավարությունում հանդես էր եկել խնդրո առարկային վերաբերող զեկուցմամբ, որի բովանդակությունն այնուհետեւ ընդհանուր գծերով ներկայացրեց լրագրողներին:

Տես ➧ էջ 3

ՏՈՄՍԱԿ

Աղվեսին վկա կանչեցին, պոչը ցույց տվեց

Այս նույն հնարքին լավ են տիրապետում մեր մի շարք լրագրողներ ու թերթեր: Անգերազանցելին, սակայն, մնում է «Առավոտի» թղթակից Աննա Իսրայելյանը: Ամիսներ առաջ նա մի հոդված էր տպել մեր թերթերի տպաքանակների եւ նրանց չվաճառված եւ վերադարձված օրինակների տոկոսների մասին:

Առաջին հոդվածին մեր մամուլը անհրաժեշտ ուշադրությունը չդարձրեց, քանի որ ՀՀ գրահրատարակչության եւ տեղեկատվության այն ժամանակվա վարչությունը հաջորդ օրն իսկ մամուլում ճշտեց, թե հոդվածագրի ներկայացրած տոկոսները ոչ թե թերթերի ընդհանուր տպաքանակի, այլ հատավաճառից վերադարձի պատկերն էին ընդամենը ներկայացնում: Մինչդեռ, ինչպես հայտնի է, թերթերը բացի հատավաճառից ունեն նաեւ Հայմամուլ եւ Հայկոնտակտ գործակալությունների հետ բաժանորդագրական պայմանագրեր, բնականաբար՝ անվերադարձ: Այնուամենայնիվ, ոչ ոք, ներառյալ մեր թերթը, տիկին Աննային չասաց, որ նրա արածը, ինչպես եւ նրան ինչ-ինչ տեղեկություններ հայթայթողների վարմունքը հակասում է առեւտրային գաղտնիքի մասին օրենքին եւ առեւտրային մրցակցության կանոններին:

Իհարկե, ոչ ոք չէր ակնկալում, որ ՀՀ տեղեկատվության վարչության նշյալ պարզաբանումից հետո տիկին Աննան բավարար պարկեշտություն ունենար մյուս թերթերից ներողություն խնդրելու կատարած անպարկեշտության համար: Բայց... օրերն անցան, եւ բոլորը հարցը փակված համարեցին:

Բացի տիկին Աննայից: Նույն «Առավոտ» թերթում նա տպագրեց երկրորդ հոդվածը՝ միեւնույն վերնագրով: «Հայաստանյան մամուլի «շքեղությունն» ու թշվառությունը»: Ճիշտ է, այս անգամ չկրկնեց մյուս թերթերը հակագովազդելու իր այդ հնարքը, սակայն դարձյալ միտումնավոր ընդհանրացումներով, կեղծ ցավակցական տոներով նա փորձեց ստվեր գցել այն թերթերի վրա, որոնց նկատմամբ, մեղմ ասած, «հատուկ» վերաբերմունք ուներ, այդ թվում նաեւ մեր:

Իսկ երեկ, սեփական տոնը՝ իր նախորդ գրածները վկայակոչելով, տիկին Աննան հերթական չարամտությունն է տպել միեւնույն թերթում մեր եւ այլ թերթերի դեմ, այս անգամ նրանց վրա «խփ» տալով ՀՀ Ազգային ժողովի հասարակայնության հետ կապերի վարչության պետ Սեւակ Արզումանյանին: Դարձյալ թերթերի տպաքանակների պարագան է օգտագործել նա, եւ հուշել, որ, օրինակ, «Ազգը», «Նովոյե վրեմյան» եւ «Հայաստանը» չպետք է ԱԺ նիստերը լուսաբանելու համար հավատարմագրել, քանզի ... ցցվում է նույն տոնը: Այնինչ լավատեղյակ լրագրողի համբավ ունեցող տիկին Աննային հայտնի պիտի լիներ, որ հուլիս ամսից ի վեր, երբ «Տիգրան Մեծ» տպարանը զգալիորեն խստացրեց վերահսկողությունը «ծախս» տպաքանակների վրա, օրինակ մեր թերթը՝ «Ազգը», մի փոքր շունչ քաշեց եւ երկու, անգամ եռակի անգամ նվազեցին վերադարձի տոկոսները, իսկ Հայմամուլ գործակալությունը տպաքանակն ավելացնելու հայտ ներկայացրեց:

Այսուհանդերձ, չենք ուզում անտարբեր լինել տիկին Աննայի ամբողջ գրածի նկատմամբ: «Լո՛ւռ մնա, թե չէ կզրկվես ԱԺ հավատարմագրից» վերնագրով երեկվա «Առավոտում» լույս տեսած նրա հոդվածում կան նաեւ ճիշտ ու ճշմարիտ դիտողություններ, հատկապես ինչ վերաբերում է ԱԺ հասարակայնության հետ կապերի վարչության նորամուծություններին՝ լրագրողների հավատարմագրում եւ, մանավանդ, հավատարմագրկում, որոնք, մեղմ ասած, ուղղակի հակասում են նույն ԱԺ-ի ընդունած Մամուլի մասին գործող օրենքին: Բայց այս մասին՝ հետո:

Ռ. Ա.

«Բազմակուսակցական այս կառավարությունը միասնական թիմի տպավորություն չի թողնում»

Բայց չհամագործակցելը Վ. Մանուկյանը սխալ է համարում

«Մեր իշխանությունները երկրի զարգացումը մի կերպ են տեսնում՝ որքան հնարավոր է շատ դրամ բերել դրսից: Համաշխարհային փորձը ցույց է տալիս, որ դա խնդիր չի լուծում: Իհարկե, արտերկրյա ներդրումներ պետք են, բայց միայն նրանցով չէ, որ երկիրը պիտի զարգանա», - երեկ նշեց Հայաստանի ներկա իրավիճակի վերլուծության համար Մամուլի ազգային ակումբում հյուրընկալված ԱԺՄ նախագահ Վազգեն Մանուկյանը:

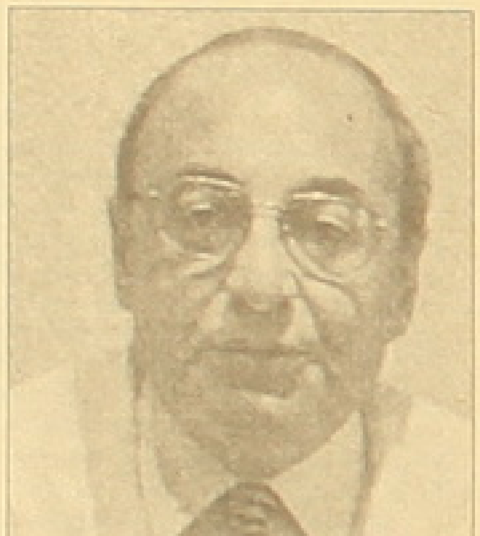

Տնտեսական ոլորտում, ըստ պրն Մանուկյանի, զուգահեռաբար երկու գործընթաց կա: Մի կողմից փոքրիկ առաջընթաց է գրանցվում, ասենք, սննդի արդյունաբերության, ադամանդագործության մեջ, եւ սա են տեսնում իշխանությունները: Մյուս կողմից էլ ժողովուրդը տեսնում է մեռնող տնտեսությամբ, ընդհանրապես մեռնող Հայաստան, ինչին իշխանությունները որեւէ կերպ չեն միջամտում: Նրանք, ըստ Վ. Մանուկյանի, դիմում են օպերատիվ գործողությունների, ասենք, ճանապարհներ են կառուցում, բայց արդյունավետ, նպատակային կառավարում չեն իրականացնում:

Տնտեսական նման վիճակի հետ ԱԺՄ նախագահը մասնանշեց նաեւ խճճված քաղաքական դաշտ, որի տրոհման համար արհեստական ու բնական ձեւով ամեն ինչ արվում է: Վ. Մանուկյանի գնահատմամբ, այստեղ կատարյալ անվստահության մթնոլորտ է. ժողովուրդը հիասթափվել է քաղաքական ուժերից, ինչն իրենից, քաղաքական գործիչների մի ստվար զանգված հիասթափվել է ժողովրդից: Ո՞րն է ելքը, իր հարցադրմանը պրն Մանուկյանը տվեց վաղուց հրապարակում եղած պատասխան: «Հայաստանին պետք է նոր Սահմանադրություն: Պիտի ձեւավորվեն նոր իշխանություններ արդար ընտրություններով, այնպես, որ նրանք վայելեն ժողովրդի վստահությունը: Քանի որ երկրի զարգացման հիմքում 60 տոկոսով վստահությունն է ընկած եւ միայն 40 տոկոսով դրսից ներմուծված տնտեսական մոդելները, ներդրումները»:

Վերադառնալով ներկա իշխանություններին՝ ԱԺՄ նախագահն ասաց, թե սա նախորդի պես ամենամերժ չէ, եւ երբ նպատակները համընկնում են, կարելի է նաեւ համագործակցության դիմել: «Կարծում եմ՝ ասել միայն, թե այս իշխանությունները վատն են ու պետք է նրանց ամեն գնով փոխել, դիրքորոշում չէ: Տեսնել իշխանությունների մեջ եւ փորձել նրանից լավացնել դրությունը, եւս դիրքորոշում չէ: Ելքը այս երկուսի գումարն է, ոչ՝ նրանց մեջտեղը, այլ գումարը»: Ինչին էլ, փաստորեն, ԱԺՄ առաջնորդի համոզմամբ, գնացել է կուսակցությունը: Իհարկե, այս դիրքորոշմանը հանգելիս, ներսում խնդիրներ առաջացել են, բայց չկա մի ԱԺՄ-ական, որ դեմ լինի համագործակցության սկզբունքների եւ նպատակների համընկնելու դեպքում:

Իսկ բաշխիչ էլեկտրացանցերի սեփականաշնորհման օրենքի քվեարկությունը, որտեղ ԱԺՄ-ն միաբան չէր, պրն Մանուկյանն անվանեց բացառություն եւ ոչ մի դեպքում ոչ կուսակցական քաղաքականություն: «Այս խնդրի շուրջ հակասություն ունեցանք ԱԺՄ-ում: Երկու դիրքորոշում կար, երկուսն էլ ազնվագույն էին, եւ որոշեցինք ազատ քվեարկություն սահմանել: Ես ձեռնպահ եմ քվեարկել, քանզի կողմ եմ ԲԷՑ-երի սեփականաշնորհմանը, բայց ոչ այս ձեւով»:

Իսկ ի՞նչ քաղաքական աշուն է սպասում մեզ, ի՞նչ վերադասավորումներ ու զարգացումներ են հնարավոր ԱԺ-ում: Ըստ Վ. Մանուկյանի, հիմա ԱԺ-ում լուրջ պրոբլեմներ է առաջացնում այն հանգամանքը, որ «Միասնությունն» այլեւս միասնություն չէ: Բայց վերաձեւումների համար բանակցություններ դեռ սկսված չեն, համենայն դեպս՝ ԱԺՄ-ի հետ: Իսկ խորհրդարանական վերադասավորումները կարող են խեղել ԱԺ ներկա պատկերն ընդհուպ ԱԺ արտահերթ ընտրությունների անհրաժեշտություն: Նպատակահարմա՞ր են նոր ընտրությունները: Պրն Մանուկյանը կողմ է խորհրդարանական արտահերթ ընտրություններին, բայց ոչ այժմ: Հիմա, ըստ նրա, քաղաքական դաշտը պատրաստ չէ դրան:

ԱԺՄ նախագահի համոզմամբ՝ անհրաժեշտ է նախ ընդունել օրենք կուսակցությունների մասին, վերանայել ընտրական օրենսգիրքը, որպեսզի կարգով, ասենք, արգելել դաշինքների կազմումը նախընտրական փուլում: Այս ամենով հանդերձ՝ միայն նոր ընտրություններն իմաստ կունենան: «Ամեն դեպքում, չեմ կարծում, թե մեր ժողովրդի ճակատագիրը խորհրդարանական այս վերաձեւումներից է կախված», - ամփոփեց Վ. Մանուկյանը:

ԱՐԱԹ ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ

«Ղալմայի այգիները» պետք է պահպանվեն

Երեկ գրողների միությունում տեղի ունեցած «Կանաչների միության» հերթական նիստի քննարկումը Երեւանի «Ղալմայի այգիների» պահպանության հարցի շուրջ էր: «Ղալմայի այգիները» գտնվում են Ծիծեռնակաբերդի հանգստյան գոտու, «Հրազդան» մարզահամալիրի, Մալաթիա-Սեբաստիա համայնքի անհատական եւ բարձրահարկ կառուցապատված տարածքների միջեւ ընկած հատվածում եւ կազմում են 533.0 հա: Այգիները համարվում են բնապատմական հուշարձան, որոնց տարածքում այգեգործությունը հնուց ի վեր զարգացած է եղել:

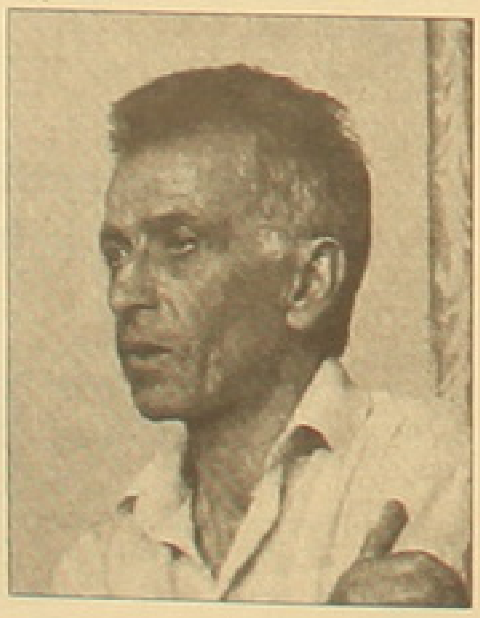

Հակոբ Սանասարյան

«Կանաչների միության» նախագահ Հակոբ Սանասարյանը խոսեց «Ղալմայի այգիների» կարեւոր նշանակության մասին եւ իբրեւ բնության հուշարձան, եւ քաղաքային բնակչության համար իբրեւ անհրաժեշտ շնչառություն: Վկայաբերելով 1971 թ. ընդունված քաղաքի հատակագիծը, այգու տարածքների կառուցապատումը նա համարեց արհամարհանք գլխավոր փաստաթղթի նկատմամբ, որը Ա. Թամանյանի նախագծի զարգացումն է: «Այս տարածքը ցանկանում են ոչնչացնել: Քաղաքապետարանը պատրաստ է պահպանել հատակագիծը, իսկ փոփոխությունները պետք է կատարվեն լուրջ, գիտական մոտեցումով: Իշխանությունները կանաչ տարածություններում շենքեր են կառուցում, գազոններ ոչնչացնում, բենզալցման կայաններ կառուցում: Բնակչության կտրուկ աճի պայմաններում այս տարածքները կօգտագործվեն: Մենք կրում ենք պատասխանատվություն եւ պարտ ու խիղճ պիտի ունենանք գնահատելու իրավիճակի լրջությունը»:

Երեւան քաղաքի գլխավոր ճարտարապետ Նարեկ Սարգսյանը նշեց, որ «Ղալմայի այգիների... վերաբերյալ մշակված կանոնակարգը այգիները ոչ թե վերացնելու, այլ պահպանելու նպատակով է: Տասը տարիների ընթացքում բարձիթողի վիճակում եղած այդ տարածքներում կառուցվել են բազմաթիվ անհատական կառույցներ, արագընթաց մայրուղի, Գարեջրի գործարան եւ այլն: Այդ հողահատկացումները կազմում են ընդհանուր մակերեսով մոտ 100 հա: Ելնելով ներկա քաղաքաշինական իրավիճակից եւ մոտեցումներից, հաշվի առնելով, որ կատարվում են ինքնակամ հողազավթումներ՝ քաղաքապետարանն իր իրավասությունների սահմաններում հարց է բարձրացրել ճշտելու այգու տարածքի սահմանները, կատարել ֆունկցիոնալ օգտագործման գոյատեւման սխեմայով (հասարակական նշանակության կառուցապատում, երկու բնակելի զանգվածի շինարարություն, գոլֆի դաշտի համար դիվանագիտական ակումբի տեղադրում եւ այլն):

Այս հարցադրումը համարելով չհիմնավորված, որը հետագայում սպառնում է «Ղալմայի այգիների» իսպառ ոչնչացմանը (Հակոբ Սանասարյանը բերեց Դավիթաշենի թաղամասի օրինակը, թե ինչպես ժամանակին համոզված էին, որ նորակառույց թաղամասում կպահպանվեն տեղի այգիները, սակայն կառուցապատումը ոչնչացրեց դրանք) «Կանաչների միության» նիստում որոշվեց կազմել համապատասխան փաստաթուղթ եւ այս խնդրով դիմել իշխանություններին:

ՄԵԼԱՆՅԱ ԲԱԴԱԼՅԱՆ

ԵՐԴՈՒՄ

Առաջին դասարանցիները Մատենադարանի մոտ

Երեկ Երեւանի քաղաքապետարանի կրթության վարչության կազմակերպած դպրության շաբաթվա վերջին միջոցառումը տեղի ունեցավ Մատենադարանի բակում, որտեղ հավաքվել էին մայրաքաղաքի տարբեր դպրոցների առաջին դասարանցիներ, մանկավարժներ, ծնողներ: Ողջույնի եւ մաղթանքի խոսքեր հղելով ներկա բազմությանը, Երեւանի քաղաքապետ Ալբերտ Բազեյանը երեկվա օրը առաջին դասարանցիների համար գիտելիքի աշխարհը ճանաչելու խորհրդանշական օր համարեց: Շնորհակալություն հայտնելով մանկավարժներին այսօրվա պայմաններում սերնդակրթության կարեւոր աշխատանքի համար, ցավով նշեց, որ ազգաբնակչության սոցիալական վատ վիճակը անդրադառնում է նաեւ կրթական բնագավառի վրա: Հարկավոր է միմյանց օգնել, որ դպրոցներում այս ակնհայտ սոցիալական բեւեռացումը չերեւա: Քաղաքապետարանը իր հնարավորության սահմաններում օգնում է սոցիալապես անապահովներին՝ կազմակերպելու այդ ընտանիքների երեխաների ուսումը: Քաղաքապետը նշեց, որ մեր ապագա զարգացած եւ առողջ հասարակության երաշխիքը այսօրվա մատաղ սերնդին հիմնավոր կրթություն տալն է:

Քաղաքապետարանի կրթության վարչության պետ Սիլվա Խրիմյանը, արդեն երեք տարի անցկացվող միջոցառումների շարքում այս օրը խորհրդանշական համարեց, քանի որ այստեղ մեր տուրքն ենք մատուցում մեր մայրենիին, դպրությանը, հայրենի անխոնջ մշակներին:

Եվ ինչպես բոլոր տոնական միջոցառումները, այնպես էլ երեկվանը, անցավ երգ-երաժշտության, պարերի ուղեկցությամբ: Շատերը բավարարված էին, ոմանք էլ՝ անբավարար՝ միջոցառումը համարելով վատ կազմակերպված, անբովանդակ, որի ընթացքում երեխաները միայն հոգնեցին ու նույնիսկ չկարողացան մոտենալ Մաշտոցի արձանին եւ ծաղիկներ դնել: Իհարկե, ավարտից հետո փոքրիկները ծաղիկները ետ չտարան, եւ Մաշտոցի արձանը գունազարդվեց ծաղկեփնջերի գեղեցկությամբ:

Մ. ԲԱԴԱԼՅԱՆ

Լեւոն Սարգսյանը՝ Տավուշի փոխմարզպետ

ՏԱՎՈՒՇ, 7 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: ՀՀ վարչապետի որոշմամբ Լեւոն Սարգսյանը նշանակվել է Տավուշի մարզպետի տեղակալ: Լ. Սարգսյանը նախկինում աշխատել է որպես Իջեւանի քաղաքապետի տեղակալ, ապա՝ Տավուշի մարզպետարանի տեղական ինքնակառավարման եւ հանրապետական գործադիր մարմինների հետ տարվող աշխատանքների համակարգման վարչության պետ: Տավուշի նախկին փոխմարզպետ Ալբերտ Ղալթախչյանը ներկայումս աշխատում է ՀՀ կառավարությունում՝ որպես տնտեսական բարեփոխումների տեղեկատվական-վերլուծական նորաստեղծ կենտրոնի տնօրեն:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության 8 տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
ֆաքս 562863, AT&T (3742) 151065,
e-mail: azg2@arminco.com
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրէն
ՀՐԱՅՐ ՁՕՐԵԱՆ / հեռ. 529353
Համակարգչային ծառայութիւն / 562941
Apple Macintosh համակարգչային ցանցը «Ազգ» թերթի
Յղումը «Ազգին» պարտադիր է
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

ԳՈՐԾԱՐԱՐ ԱՅՑ

Երկարաժամկետ համագործակցության ակնկալիքով

Հայաստան էին այցելել շուրջ 30 լեհ գործարարներ

Լեհաստանի փոխվարչապետ Յանուշ Շտայնհոֆի գլխավորությամբ Հայաստան այցելած պատվիրակության կազմը մեծ մասամբ բաղկացած էր գործարարներից, որոնք ներկայացնում էին մոտ 30 ընկերություններ: Բնական է, որ նման կազմով այցելության հիմնական նպատակը պետք է լիներ երկու երկրների գործարար հարաբերությունների խորացումը: Դրան էր միտված հայ-լեհական գործարար համաժողովը, որի բացմանը ողջույնի խոսք էր հղել վարչապետ Անդրանիկ Մարգարյանը (ընթերցեց արտադրական ենթակառուցվածքները համակարգող նախարար Դավիթ Զադոյանը): Ողջույնի խոսքում վարչապետը հույս էր հայտնում, որ նման գործարար համաժողովների անցկացումը կդառնա ավանդական եւ դա կնպաստի, որ հայ-լեհական տնտեսական կապերը վերածվեն երկարաժամկետ համագործակցության:

Նման միջոցառումների համար ավանդական դարձած այս ուղերձից հետո ելույթ ունեցավ լեհական պատվիրակության ղեկավարը, որն անդրադարձավ հայ-լեհական հարաբերությունների ներկայիս եւ համագործակցության զարգացման հնարավորություններին: Նշվեց, որ ապրանքաշրջանառության ծավալների առավելագույն չափը կազմել է 8,3 դոլար, ինչը չի համապատասխանում երկու երկրների հնարավորություններին: Ի դեպ, արժե հիշատակել այն փաստը, որ այդ ապրանքաշրջանառությունը հիմնականում ուղղված է Լեհաստանից Հայաստան: 8,3 մլն դոլարից վերոնշյալին հակառակ ուղղությամբ արտահանվել է ընդամենը 2 հազար դոլար: Սրանք 1997 թ. ցուցանիշների հիման վրա: 2000 թ. առաջին 4 ամսվա ցուցանիշները համանման են 730 հազար դոլար կազմող շրջանառությունից Հայաստանից արտահանված արտադրանքը կազմում է 5 հազար դոլար: Լեհաստանից Հայաստան արտահանման ծավալների ավելացման ցանկությունը նկատվում էր նաեւ լեհական պատվիրակության ղեկավարի ելույթում: Հիմնականում դա վերաբերում է լեհական մեքենաշինական արտադրանքին: Դատելով լեհական պատվիրակության կազմում ընդգրկված բամբակի եւ տեքստիլ ապրանքների արտահանմամբ զբաղվող զգալի թվով գործարարների առկայությունից, կարելի է ենթադրել, որ լեհական թեթեւ արդյունաբերությունը եւս ցանկանում է ընդլայնել իր ներկայությունը Հայաստանի եւ տարածաշրջանի մյուս երկրների շուկաներում: Սակայն Լեհաստանի փոխվարչապետը նշեց նաեւ այն ապրանքատեսակները, որոնք իրենք կցանկանային ներմուծել: Դրանք են քիմիական եւ դեղագործական, ադամանդագործական, ոսկերչական ապրանքները, պղնձի եւ մոլիբդենի խտանյութը: Ըստ ՀՀ արդյունաբերության եւ առեւտրի նախարար Կարեն Ճշմարիտյանի, մասնավորապես պայմանավորվածություն կա «Նաիրիտի» կաուչուկի արտահանման վերաբերյալ: Այս փաստը հաստատեց նաեւ Յանուշ Շտայնհոֆը Դավիթ Զադոյանի հետ համատեղ տված մամուլի ասուլիսի ժամանակ: Ի պատասխան **«Ազգի»** հարցի Լեհաստանի փոխվարչապետը նշեց, որ Լեհաստանում արագորեն զարգանում է ռետինա-տեխնիկական իրերի արդյունաբերությունը եւ կաուչուկի անհրաժեշտությունն առկա է: Նա վերստին անդրադարձավ Հայաստանից պղնձի եւ մոլիբդենի գնման հարցին, նշելով, որ հայ եւ լեհ գործարարներն արդեն պայմանագրեր են կնքել դրա վերաբերյալ: Մեկ այլ պայմանագիր է կնքվել «բնական քարից պատրաստված իրեր» Հայաստանից գնելու վերաբերյալ, եւ, դատելով փոխվարչապետի խոսքից, լեհերը հիացած են եղել այդ արտադրանքով:

Ոչ տնտեսական հարցերից Յանուշ Շտայնհոֆն առանձնացրեց Հայաստանում Լեհաստանի դեսպանատան մոտալուտ բացման լուրը: Այդ մասին Լեհաստանի կառավարության որոշումն ընդունվել էր դեռեւս 1999-ին՝ ՀՀ նախագահի Լեհաստան կատարած այցից հետո: Իմիջիայլոց, այդ պատվիրակության կազմում ընդգրկված էին բազմաթիվ հայ գործարարներ, որոնք մի շարք պայմանավորվածություններ ձեռք բերեցին լեհ գործընկերների հետ: Դրանք «Մարդարամատ», «Նեյրոն», Երեւանի գորգերի գործարան, «Բիոքիմ», «Իմպուլս», «Տրանզիստոր» ձեռնարկությունների ներկայացուցիչներն էին: Իսկ թե այս հանդիպման ժամանակ ձեռք բերված պայմանավորվածությունները ինչպես կկենսագործվեն, կերեւա ապագայում: Համենայն դեպս, ակնառու է փոխադարձ շփումների հաճախակիացումը, որն արդեն համագործակցության սերտացման համար որոշակի հիմք է:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

ԱՐԴՅՈՒՆԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

Արամ Սարգսյանը համաձայն չէ «Արարատցեմենտի» սեփականաշնորհմանը

Ինչպես հայտնի է, վերջերս կառավարության կողմից առաջնահերթ սեփականաշնորհման ներկայացվեցին 13 խոշոր ձեռնարկություններ, որոնց թվում նաեւ «Արարատցեմենտը»: Այդ առթիվ իր տեսակետը հայտնելու խնդրանքով դիմեցինք ձեռնարկության տնօրեն եւ նախկին վարչապետ Արամ Սարգսյանին:

– Ես անձամբ դեմ եմ սեփականաշնորհմանը ոչ նրա համար, որ այդ ձեռնարկության տնօրենն եմ: «Արարատցեմենտն» ունի իրացման խնդիր: Ցեմենտի վաճառքը հնարավոր է 300 կմ շառավղի վրա: Մեծամտություն արած չեմ լինի, եթե ասեմ, որ այդ տարածքում ինձնից լավ որեւէ մեկը շուկան չգիտի: Ներկա իրավիճակում գործարանը վաճառելու դեպքում նրա նախնական գինը կլինի մինչեւ 20 մլն դոլար: Շուկա բացվելու դեպքում (որն անհրաժեշտ է, հակառակ դեպքում մենք դատապարտված ենք), այդ գինը կկազմի 100-120 մլն դոլար: Այդ պատճառով գտնում եմ, որ ներկա պահին գործարանը բեռ չէ պետության համար: Նույնիսկ փոքր հզորություններով աշխատելու դեպքում ինքնածախսածածկումն ապահովվում է եւ որոշակի շահույթ ունենում:

Մեր հարցին, թե ինչո՞ւ գործարանի տնօրենը գործուն քայլեր չի ձեռնարկում այդ որոշման փոփոխման համար, պրն Սարգսյանը նշեց, որ այստեղ խնդիրը կապված է Ղարաբաղի հարցի հանգուցալուծման հետ: Եթե այդ խնդիրը մոտ ժամանակներս չի կարգավորվելու, մենք պետք է փնտրենք վերարտադրության մեխանիզմ, քանզի «մենք գտնվում ենք կղզու վիճակում»: Կարգավորվելու պարագայում, նախկին վարչապետի կարծիքով, պետք է ընտրենք բացարձակապես այլ տնտեսական ուղի: Այսինքն մեր ներումն այս դեպքում «չարժե քանոն տալ»: Ամեն դեպքում գործարանի սեփականաշնորհման հարցը, Արամ Սարգսյանի կարծիքով, կձգձգվի եւս 1-1,5 տարի, որի ընթացքում որոշակի հստակություն կմտցվի:

Ա. ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Հայաստանի արտադրողները կմասնակցեն Բաղդադի միջազգային տոնավաճառին

Ինչպես նախորդ 3 տարիներին, այս տարի եւս Հայաստանն իր արտադրատեսակներով կմասնակցի Բաղդադի միջազգային տոնավաճառին, որն այս տարի կկայանա նոյեմբերի 1-10-ը: Արդեն 33-րդ անգամ կազմակերպվող տոնավաճառին մասնակցելու են բազմաթիվ երկրների արտադրաարդյունաբերական ընկերությունները, բացի ամերիկյան, իսրայելական եւ բրիտանական ընկերություններից, որոնց նկատմամբ իրաքյան կառավարությունը Ծոցի պատերազմից ի վեր վետո է դրել: Ասենք, նշված երկրներն էլ չեն թույլատրի այդ ընկերություններին հայտնի պատճառներով: Այս տարի եւս, կազմակերպիչները մասնակցելու պաշտոնական հրավեր են ուղարկել Հայաստանից Արայիկ Սարգսյանին, որը կազմակերպելու է հայկական մասնավոր ընկերությունների արտադրատեսակների ցուցադրումը տոնավաճառում, այդ թվում՝ էլեկտրատեխնիկական, էլեկտրոնային, թեթեւ եւ սննդի արդյունաբերության արտադրատեսակներ: Մեր գործարարներին օգնելու նպատակով հայտնենք, որ Արայիկ Սարգսյանի հետ կարելի է կապվել 55-52-78 հեռախոսահամարով:

Հայկական կրկեսը ոչ մի տեղ էլ չի մեկնել

Վկայակոչելով Պոլսի «Ակօս» շաբաթաթերթը, Փարիզի «Յառաջ» օրաթերթն իր օգոստոսի 22-ի համարում գրում է, որ Հայաստանի կրկեսը շուրջ երկու ամիս հյուրախաղերով գտնվում է Թուրքիայի Ադանա քաղաքում: Նշվում է, որ դերասաններն իրենց հետ տարել են 29 տեսակի կենդանիներ, որոնք խմբի հետ ընկել են նյութական ծանր դրության մեջ եւ ի վիճակի չեն ոչ հայրենիք վերադառնալու, ոչ էլ հոգալու սննդի հարցը եւ խնդրում են «կենդանասերների» օգնությունը: Թե ինչպես է կրկեսը հայտնվել Ադանայում եւ ի՞նչ պատճառներով է ընկել նման վիճակի մեջ, թերթը տեղեկություններ չի հաղորդում: Դիմելով Երեւանի կրկեսի տնօրեն Հմայակ Խազխազյանին եւ գլխավոր ռեժիսոր Սոս Պետրոսյանին, մեզ հաջողվեց պարզել, որ հայկական կրկեսը երբեք Թուրքիայում հյուրախաղերով չի եղել եւ ընդհանրապես այդ պետության հետ նման համագործակցություն չունի: «Մենք հիմա չունենք ոչ դերասան, ոչ էլ, առավել եւս, կենդանիներ, եւ պարզապես անհեթեթություն է նման պայմաններում հյուրախաղերի մասին խոսելը», նշեց պրն Խազխազյանը: Չժխտեց սակայն, որ հնարավոր է Հայաստանից դուրս գտնվող տարբեր հայ դերասաններ սեփական նախաձեռնությամբ մեկնել են Թուրքիա, սակայն նրանք որեւէ առնչություն չունեն Երեւանի պետկրկեսի հետ: Գլխավոր ռեժիսորը մասնավորեց, որ իրենց նախկին դերասան, ակրոբատ Տիգրան Մուսիկյանը հարազատների հետ իրոք գտնվում եւ աշխատում է Թուրքիայում, բայց ոչ թե Ադանայում, այլ Անթալիայում, սակայն կենդանիներ չունի իր հետ:

ԳՈՌ ԱԲՐԱՀԱՄՅԱՆ

Հայաստանյան երաշտի աղետալի հետեւանքներն անխուսափելիորեն պահանջում են միջազգային օգնություն

Սկիզբը էջ 1

Փոքր-ինչ շտապելով նշենք, որ կառավարությունն արդեն միջազգային կազմակերպությունների օգնությանը դիմելու համապատասխան որոշում է ընդունել, հակառակ դեպքում սեփական ուժերով եւ ներքին համեստ միջոցներով դժվար կլինի իրականացնել երաշտի հետեւանքների վերացումը: Վարչապետի որոշման համաձայն ձեւավորվել է մի նոր, նախկինից ավելի ընդգրկուն հանձնաժողով, ուր գյուղնախարարության հետ համագործակցելու են նաեւ սոցապ եւ տարածքային կառավարման նախարարները: Վերադառնալով գյուղնախարար Զավեն Գեւորգյանի ներկայացրած տեղեկություններին նշենք, որ ՄԱԿ-ի հանձնաժողովներից մեկն արդեն այցելել է երաշտից տուժած հայաստանյան մարզեր եւ անմիջականորեն ծանոթացել իրավիճակին: Վնասներն իրոք չափազանց մեծ են, անգամ կիզիչ արեւն, այնուամենայնիվ, թողեց իր ավերիչ հետեւանքները: Գյուղնախարարը նախնական համոզվածություն ունի՝ օգնություն անպայման ստացվելու է, թեպետ դրա որոշակի ծավալների մասին դժվար է դատելը: Երաշտն իր անխուսափելի վնասներն է հասցրել նաեւ անասնապահության ոլորտին: Զավեն Գեւորգյանի խոսքերով այդ վնասի հետեւանքներն իրենց իրական չափով ի հայտ կգան ձմռանը, երբ անասնակերի սուր պակաս կզգացվի: «Պետք է ամեն գնով խուսափել կով մորթելուց, քանի որ անասունների մորթին հաջորդած վնասը առաջիկա 4-5 տարում չենք կարողանալու վերականգնել», ասաց նա: Ելքը մեկն է՝ անասուններին ձմեռվա համար ապահովել համակցված կերով կամ գարով: Օգնություն է հարկավոր ոչ միայն անասնապահությանը. առհասարակ սննդամթերքների պակաս է զգացվելու:

Գյուղնախարարը հավաստեց կառավարությունն անում է ամեն հնարավորը, որպեսզի երաշտի վնասները նվազագույնս անդրադառնա բնակչության կարիքներին:

Գյուղատնտեսական խնդիրներից զատ երեկվա նիստում կարեւոր դերակատարում ուներ նաեւ ֆինանսների նախարար Լեւոն Բարխուդարյանը, որը զեկուցողն էր մի շարք հարցերով, այդ թվում՝ «Հայկական ավիաուղիներ» ՊՓԲԸ-ին բյուջետային վարկ տրամադրելու, պետբյուջեի պարտքերի ամսական հաշվետվությունները ներկայացնելու եւ այլ թեմաներով: Որոշակիորեն անդրադառնալ իր զեկուցումների նյութին, սակայն, ֆինանսների նախարարը չցանկացավ, երեւի ասելիք առանձնապես չկար: Իսկ «Հայկական ավիաուղիների» խնդրի վերաբերյալ գերադասեց բոլորովին չխոսել... Փոխարենը էներգետիկայի նախարար Կարեն Գալուստյանը պարզաբանեց գազամատակարարման ու ատոմակայանին առնչվող մի շարք հարցեր:

Նախ գազամատակարարման ոլորտի մասին: Նախարարն այս ոլորտում ստեղծված վիճակը նախկինի համեմատ բավականին բարելավված գնահատեց, հատկապես երբ խոսում էր բնակչության եւ արդյունաբերական ձեռնարկությունների վճարունակության մասին: Գազի համար վճարումների արդյունքների բարձրացումն, ըստ նրա, նպաստել է նաեւ վստահության գործակցի կրկնապատկմանը հայաստանյան կողմի եւ գազամատակարարի՝ ռուսական «Իտերա» կազմակերպության միջեւ: Հայաստան ուղարկվող գազի ծավալներն ավելացվել են, ինչը հնարավորություն է տալիս ձմեռվա համար էլ գազի պաշարներ կուտակել: Նախարարի տեղեկություններով՝ հայկական կողմն աստիճանաբար մարում է «Իտերային» իր պարտքերը. վաղուցվա ընթացիկ պարտքն, ըստ նրա, արդեն մարված է: Ինչ վերաբերում է 1999-ից մինչեւ 2000 թ. սկիզբը կուտակված ավելի հին պարտքին, որը կազմում է 10,7 մլն դոլար, ապա այն մարելու նախնական ժամկետը բավականին երկարաձգվել է, եւ վճարման առումով խոչընդոտ չի առաջանա:

Գազամատակարարման խնդիրներից նախարարն անցավ ատոմակայանի հարցին: Ինչպես հայտնի է, հուլիսի 29-ին ատոմակայանի աշխատանքը ժամանակավորապես դադարեցվեց վերանորոգման, վերազինման եւ անվտանգության բարձրացման ծրագրերի պատճառով: Նախարարը հատկապես կարեւորեց, որ ատոմակայանում նոր սարքավորումներ են տեղադրվելու եւ կիրառվելու: Ամեն դեպքում ատոմակայանը, որպես ռազմավարական առաջնային կարեւորության օբյեկտ, երկար չի կարող մնալ պարապուրդի մատնված. վերազինման եւ մյուս աշխատանքների ավարտման ժամկետի եզրագիծ է սահմանված դեկտեմբերի սկիզբը: Այս շտապողականության դրդիչ գործոնները երկուսն են. նախ՝ էներգետիկ համակարգը ֆինանսական հոսքի աղբյուր է, որը չպետք է երկար ժամանակով դադարի, երկրորդ՝ ատոմակայանի պարապուրդը ստիպում է ավելի մեծ ծավալներով գազ գնել, ինչը բավականին թանկ «հաճույք» է:

ԱԶԳ

Հայաստանյան կուսակցությունների չափազանց մեծ ընտանիքին կավելանա եւս մեկ անդամ՝ «Կայունություն» կուսակցությունը: Նորածնի հայրն է «Կայունություն» պատգամավորական խումբը:

Պատրաստվում էր աշխարհ գալու եւ «Հայաստան» կուսակցությունը՝ ծնված «Հայաստան» պատգամավորական խմբից: Ինչո՞ւ հապաղեց ծնունդը՝ լուր չկա: Բայց միեւնույն է, կարելի է պնդել, որ ԱԺ-ն ուրույն ծննդատուն է նմանվել, անվերջ բազմացնելով հայաստանյան կուսակցությունների թիվն ու քանակը: Հիշենք. րը, տեղ չգրավելով ԱԺ-ում, շագրենյան կաշվի պես կծկվում են ու չքանում: Բայց սա ի՞նչ քաղաքական պահվածք է, ի՞նչ գործունեության խորհրդանիշ...

Ով կասի, օրինակ, թե ինչ խնդիրներով են մտահոգված «Շամիրամը», «Ազատությունը», «Արժանապատիվ ապագան» կամ Սոցիալիստական կուսակցությունը, որը ՀՀ նախագահական ընտրություններին ընդառաջ բուռն գործունեություն էր ծավալել ի նպաստ առաջադրված թեկնածու Կարեն Դեմիրճյանի հաղթանակի... Ինչո՞ւ չենք լսում «Հզոր հայրենիքի» փում հետեւելու սրանց, զբաղվելով «պրոտեստիվ» քաղաքականությամբ: Ասածս հիմնավորեմ թեկուզ «Կայունություն» նորագույն կուսակցության օրինակով: Լրագրողի հետ կայացած հարցազրույցի ընթացքում համանուն պատգամավորական խմբի առաջնորդ ու կուսակցության ստեղծման ջատագով Վարդան Այվազյանը փորձեց լուսաբանել իր ձեռնարկման դրդապատճառները: Պարզվեց, որ նորածին կուսակցությունը ոչ թե ազատական գաղափարախոսությամբ է առաջնորդվելու, այլ՝ սոցիալ-դեմոկրատական: Ի նոնները ընդունելի են: Կանցնեն խորհրդարան՝ մնացյալը երկրորդական է. այսօր այսպես կմտածեն, վաղը՝ հակառակը: Չեն անցնի բաղձալի 5 տոկոսը՝ շունչը կփչեն փուչիկի օրինակով: Խարիսխ կորցրած նավի նման կուսակցությունների գրեթե մեծամասնությունը տարերայնության ախտով է տառապում, ինչի հետեւանքով ազգայնական ու աջակողմյան ԱԺՄ-ում հնարավոր է «Սադոյան» հասկացությունը, իսկ ՀԺԿ-ն չի խորշում մեկ աջակողմյան հանրապետականների դիրքերից խոսել, մեկ ձախ՝ Հայկոմկուսի: Սակայն ինչո՞ւ ներ ի վիճակի էին դառնալ այնպիսի խորհրդարանական մեծամասնություն, որը կբացառեր անկանխատեսելի զարգացումները քաղաքական դաշտում, զրկելով նորաթուխ ու գաղափարապես չկողմնորոշված ուժերին քաղաքական վերնախավ մխրճվելու որեւէ հնարավորությունից:

Սրանով իսկ չէինք ունենա 90 կուսակցություն, քանզի որեւէ գործիչ հույս չէր տածի համախոհների խումբ ստեղծելով մագլցել բաղձալի բարձունքները: Իսկ քաղաքականությամբ զբաղվելու սիրահարները կգերադասեին համալրել գործող կուսակցու-

Երրորդ հազարամյակին՝ առնվազն 100 կուսակցություն

Եվս մեկ անգամ քաղաքական դաշտի մոդելավորման մասին

«Հայրենիք» պատգամավորական խումբն աշխարհ բերեց «Ժողովրդավարական հայրենիք» կուսակցությունը, պատգամավորներ Արթուր Բաղդասարյանն ու Սերգո Երիցյանը, հրաժեշտ տալով «Հանրապետություն» պատգամավորական խմբակցությանն ու «Բարեփոխումներ» խմբին, ժամանակ անց հիմնեցին «Օրինաց երկիրը»...

Կան կուսակցություններ ծնելու նաեւ այլ, ոչ խորհրդարանական ճանապարհներ: ԱԺ տարբեր գումարումների ընտրություններին ընդառաջ ու այլ քաղաքական պատճառներով ասպարեզ եկան «Շամիրամ», «Արժանապատիվ ապագան», «Ազատություն», «Հզոր հայրենիք», ժողովրդական կուսակցությունները: Ի դեպ, նորածինների աշխարհ գալու պատճառները դժվար չէ գուշակել՝ ծննդյան օրն ու ժամն արդեն իսկ հասկանալի են:

Քաղաքական դաշտ գալու կամ վերադառնալու ճիգերը բնավ դատապարտելի չեն՝ կուսակցությունները պետք է ձգտեն խորհրդարանում տեղ գրավել, տիրել իշխանական լծակներին, կամ հակառակը՝ փորձեն պահպանել տեղն ու լծակները, քանզի քաղաքակիրթ աշխարհում սա է առաջընթացի միակ գրավականը: Գաղափարների ու ծրագրերի պայքարում է ընտրվում պետության զարգացման դյուրին ճանապարհը: Օրենսդրական դաշտն իր հերթին որեւէ խոչընդոտ չի առաջացնում ինչ-որ մարդկանց խմբի կողմից կուսակցություն հիմնելու ցանկությանը, եթե վերջիններս պատրաստակամ են հետեւելու համապատասխան օրենքի պահանջներին: Սակայն հիմնվելով, նորաստեղծ կուսակցություններից միայն նրանք են կյանքը շարունակում, ում հաջողվում է դառնալ խորհրդարանական: Մյուսնե- կամ Բանվորական կուսակցության (այդպիսին էլ, կարծես թե, կար) ձայնը... Չէ՞ որ, ըստ հայտարարագրված թվաքանակի, կուսակցությունների քաղաքական տիրույթում ներգրավված է հասունության տարիքն անցած գրեթե ողջ բնակչությունը:

Կարծում ենք, բնակչությունը վաղուց արդեն հասկացել է ինչն ինչոց է ու երեւի հասցրել է մի քանի անգամ վերանայել սեփական կուսակցականությունը այս կամ այն քաղաքական ուժին, հասկանալով, որ հերթական անգամ օգտագործվում է հօգուտ այս կամ այն խմբի բարեկեցության ու նպատակների իրագործման: Ճամբարները փոխվում են անաղմուկ եւ առանց ավելորդ վրդովմունքի, քանզի էլեկտորատը եկել է համոզման, որ կուսակցությունները հացի խնդիր են լուծում, այլ ոչ թե գաղափարախոսություն առաջ տանում:

Եվ իրոք, ԱԺ 99 թ. ընտրությունների նախաշեմին հնարավորություն ունեցա ծանոթանալու «Համագործակցություն եւ ժողովրդավարություն» հասարակական կազմակերպության կողմից լույս ընծայված մի գրքույկի, ուր զետեղված էին համամասնական կարգով ընտրություններին մասնակցող հին ու նոր կուսակցությունների ծրագրադրույթները: Ի զարմանս հայտնաբերեցի, որ նպատակներն ու իրագործման մեթոդները գրեթե միեւնույնն էին: Եվ այս պայմաններում ոմանք շնորհալի հաջողություն ունեցան, մյուսները՝ պարտություն կրելով, անցան-գնացին, մոռացության տալով իղձերն ու վեհ նպատակները: Գնացողների տեղը այժմ համալրում են նորաթուխները: Ու նորից կրկնվող գաղափարներով: Որ սրանք էլ են հացի խնդիր լուծող՝ կասկած չկա. ընդօրինակելով գաղափարներ, անգամ ջանք չեն թափ- դեպ, սոցիալ-դեմոկրատական, ըստ Այվազյանի, քանզի շարադրված դրույթները ավելի շատ սոցիալիստական էին: Այսինքն՝ պետության մասնակցության ոլորտների ամրապնդում ու ծավալում, պետական մենաշնորհի ալկոհոլի ու ծխախոտի իրացման գործում, պետական մենաշնորհ այս ոլորտի գնագոյացման քաղաքականությունում: Ասածը վերագրելով նեոկեյնսիանությունը եւ սոցիալ-դեմոկրատական գաղափարախոսությանը, պրն Այվազյանն այսպես է ընկալում պետության կարգավորիչ դերը տնտեսության մեջ: Մոտեցումն ինքնըստինքյան հետաքրքրական է, հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ «Կայունությունը» վերջերս ըմբոստանալով «Գրանդ տոբակոյի» «մենաշնորհ» կարգավիճակի առիթով, մեծ եռանդով պաշտպանում էր ազատ մրցակցության գաղափարը, արտադրողի ու ներկրողի համահավասար իրավունքները տնտեսության դաշտում եւ խմբակցությամբ կյանքի կոչում բոլոր այն օրինագծերը, որոնք ուղղված էին լիբերալ տնտեսավարման ամրապնդմանն ու խորացմանը:

Ինչպես հայտնի է, «Կայունություն» խումբը մեծ մասամբ բաղկացած է ազատ ձեռներեցներից: Ինչպե՞ս են պատկերացնում պատգամավոր ձեռներեցները «Պեռնո Ռիկարի» գործունեությունը Այվազյանի առաջարկած պայմաններում:

Թերեւս ամեն ինչ կարելի է պատկերացնել եւ ամեն տիպի նեոկեյնսիանության հետ մերվել, իմանալով հանդերձ, որ մեր կուսակցությունների բացարձակ մեծամասնությունը ստեղծվել ու ստեղծվում է պահի դրդումով, դիտելով կուսակցությունները որպես ապրուստ հայթայթելու, դիրքեր ամրապնդելու, «կրիշ» ապահովելու մի միջոց: Այնպես որ խաղի բոլոր կա- հենց մենք ընկանք տարերքի գիրկը:

Քաղաքագիտության մեջ եղել է ու կա քաղաքական դաշտի մոդելավորում հասկացողությունը: Չի կարելի ասել, որ անկախ Հայաստանի քաղաքական դաշտը մոդելավորումից զուրկ է մնացել: Առաջին մոդելյորը ՀՀՇ-ն էր, որը բնազդաբար կամ միտումնավոր՝ մորքաղաքացությունից ելնելով, իր պատկերացումներով ձեւեց ու վերաձեւեց անկախ Հայաստանի նորաստեղծ քաղաքական դաշտը:

Միջոցներն ու արդյունքը հայտնի են՝ մի կողմից նպատակ դրվեց մաքրել աջ դաշտը ՀՀՇ կոչվող բանակի տիրույթին հանձնելու համար, մյուս կողմից՝ անդամալույծ անել կամ ոչնչացնել այն բոլոր քաղաքական ուժերը, որոնք ի զորու էին մրցակից դառնալ իշխող ուժին: Նպատակին հասնելու համար առաջին փուլում ստեղծվեցին ՀՅԴ-ի ու ՀՌԱԿ-ի «կոոպերատիվ» փոխնակները, միեւնույն ժամանակ ՀՅԴ-ն ու ՀՌԱԿ-ը տարբեր միջոցներով հալածվեցին: Դրա հետ մեկտեղ հնչակները վերածվեցին կամակատարի, խորհրդարան ներգրավվելով «Հանրապետություն» միավորման շարքերում: Հալածվեց եւ նորաստեղծ կուսակցությունների այն բանակը, որը չհանդուրժեց ՀՀՇ-ի քաղաքականությունն ու մեթոդաբանությունը:

Այսպես շարունակվեց գրեթե ութ վճռորոշ տարիներ, ծանր հետեւանքներ թողնելով Հայաստանի նորաստեղծ քաղաքական դաշտի վրա, այլանդակելով ու այլասերելով այն:

Երկրորդ փուլը. տարերայնություն, որը հետեւանք է մի քանի հանգամանքների: Ամենակարեւորը՝ իշխանափոխության պահին բացի ՀՀՇ-ից ու նրա մանկլավիկներից այլ կազմակերպված ու դիրքավորված քաղաքական ուժ չկար: Այսինքն չկային նրանք, ով- թյունների շարքերը: Առավել եւս, որ քաղաքական ներկապնակը թափուր տեղեր չուներ՝ սկսած ձախ արմատականներից՝ վերջացրած արմատական աջերով տեղերը զբաղված էին: Արդյունքում քաղաքական դաշտը կմաքրվեր ու կհստակեցվեր, կրկնօրինակելով քաղաքակիրթ երկրների անցածն ու ներկան, իսկ քաղաքական ոլորտը չէր դիտվի որպես ապրուստի միջոց հայթայթելու հանգրվան, ինչ-որ «կրիշ» ինչ-որ մականունավոր ձեռներեցների ու այլ արկածախնդիր անձերի համար:

Ընդ որում, որ տարերային ու անբռնավար կուսաշինարարությունը Հայաստանում ծիլ ու ծաղիկ է տվել, վիճակն անհուսալի չէ: Եթե, իհարկե, դաշտն ու այգին ճիշտ բուժվի ու մշակվի: Ո՞վ կստանձնի այգեպանի դերը եւ ինչ նուրբ միջոցներով: Չթաքցնենք հանրահայտ գաղտնիքը՝ մշակի, մոդելավորողի դերն ի զորու են կատարել ՀՀ նախագահն ու իշխանության լծակները տիրապետող քաղաքական ուժերը: Սակայն առաջնորդվելով «Իմ կուսակցությունը ժողովուրդն է» նշանաբանով, Ռոբերտ Քոչարյանն ի վիճակի չի լինի սրբագրել իրավիճակը:

Քաղաքական հենարանների ընտրությունն անհրաժեշտ է, քաղաքական դաշտի պարզեցումն ու հստակեցումը օրակարգային է: Հակառակ դեպքում կմտնենք երրորդ հազարամյակ հարյուր խայտաբղետ, հեղհեղուկ ու անկայուն կուսխմբերով, որոնք քաղաքական ու տնտեսական դաշտը մեկ աջ կմղեն, մեկ ձախ՝ հրամցնելով քաղաքական ճգնաժամեր ու այլ տիպի տհաճ երեւույթներ:

Սա՞ ենք մոդելավորում:

ԱՐՍԵՆ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ

Կաշխատի՞ ի վերջո «Դողագործը»

Այս անգամ վոլգոգրադցիների աջակցությամբ

«Դողագործի» վերագործարկման բոլոր ճանապարհները կարծես թե տանում են դեպի Վոլգոգրադի մարզ: Հենց այս մարզի հետ ՀՀ արդյունաբերության եւ առեւտրի նախարարությունը քիմիական արդյունաբերության ոլորտում համագործակցության պայմանագիր է կնքել: Եվ դա պատահական չէ: Այստեղ գտնվում են քլորի, քլորօրգանական միացությունների, նավթավերամշակման, քիմմանրաթելի, ռետինատեխնիկական եւ մի շարք այլ քիմիական նյութերի արտադրության խոշոր ձեռնարկություններ: Այս առումով Հայաստանի հետ ընդհանրությունն ակնհայտ է: Փոխադարձ համագործակցության զարգացման հարցերը քննարկելու նպատակով երկու կողմերի պատվիրակություններն արդեն մի քանի անգամ այցելել են միմյանց: Պայմանավորվածություն է ձեռք բերվել համագործակցելու դողերի եւ ռետինատեխնիկական արտադրանքի արտադրության եւ սպառման հարցերում: Կոնկրետ դողերի առումով հետխորհրդային տարածքում շատ բարդ իրավիճակ է ստեղծված: Նախկին ԽՍՀՄ-ում գոյություն ուներ 17 ձեռնարկություն, որոնք տեղաբաշխված են մեծ խտությամբ: Մինչդեռ դողագործական շուկայի արտադրանքի վաճառքը շահավետ է 500-1000 կմ շառավղում: Այդ պատճառով Վոլգոգրադի «Վոլտար» ձեռնարկության հետ պայմանավորվածություն է ձեռք բերվել, որ այն դողերը, որոնք մենք այստեղ չենք արտադրում, կվաճառվեն Հայաստանում եւ հարակից երկրներում (Վրաստան, Ադրբեջան, Իրան, Թուրքմենստան): Ստացված գումարից հայկական կողմին կմնա որոշակի եկամուտ, որը կտրվի «Դողագործին»՝ որպես շրջանառու միջոց տադրության վերագործարկման համար: Հայաստանում արտադրվող 7-8 տեսակի դողերն էլ կվաճառվեն Վոլգոգրադի մարզում: Երեւանի «Դողագործին» կտրամադրվի նաեւ դողերի արտադրության համար անհրաժեշտ հումքային վարկ: Բացի դրանից, ըստ ՀՀ արդյունաբերության եւ առեւտրի նախարարության քիմիական արդյունաբերության վարչության պետ Ալբերտ Սուքիասյանի, «Դողագործը» պետք է որոշակիորեն վերափոխվի եւ ձեռնամուխ լինի շուկայում պահանջարկ ունեցող նոր ռետինատեխնիկական արտադրանքի թողարկմանը: Խոսքը հանքերում օգտագործվող ժապավենների, սեղմածեւ փոկերի մասին է: Շահութաբեր է համարվում հատկապես վերջիններիս արտադրությունը: Այս առումով նոր տեխնոլոգիաների ստեղծման եւ աշխատակիցների կողմից յուրացման հարցեր կան: Նախատեսվում է, որ այս արտադրությունը կլինի Վոլգոգրադի հետ համատեղ: Բնական է, որ մեզ հետաքրքրում էր, թե ի՞նչ ժամկետներում դա կիրականացվի: Պրն Սուքիասյանը նշեց եկող տարվա առաջին եռամսյակը՝ որպես «Դողագործի» լիարժեք գործունեության սկիզբ: Իսկ մինչ այդ արդեն սեպտեմբեր-հոկտեմբերին նախատեսվում է վերագործարկել «Դողագործը» եւ աստիճանաբար հասնել նախատեսված թողունակությանը: Ուրախալի է, իհարկե, քիմիական արդյունաբերության վարչության պետի այս լավատեսությունը, սակայն «Դողագործի» մոտալուտ վերագործարկման խոստումներն այնքան են կրկնվել, որ ակամա կասկածի տակ է հայտնվում այս խոստումը եւս: Ինչեւէ: Մնում է միայն սպասել եւ հուսալ, որ «Դողագործը» կսկսի աշխատել շնորհիվ գոնե այս համագործակցության, որը թույլ կտա նաեւ լիցքաթափել ձեռնարկությունում տիրող անառողջ մթնոլորտը:

«Կոլեկտիվի դժգոհությունները ոչինչ չեն որոշում»

«Դողագործ» ԲԲԸ-ում տիրող վիճակին «Ազգն» արդեն անդրադարձել է: Խոսքը ձեռնարկության աշխատակիցների բողոքի հերթական ալիքի մասին է՝ ուղղված տնօրեն Նաիրա Մարտիրոսյանի դեմ: Նրանք պահանջում են աշխատանքից ազատել տնօրենին՝ վկայակոչելով նրա իրավախախտումները եւ ընդգծելով ձեռնարկությունը վերագործարկելու ու ընդհանրապես ղեկավարելու նրա անկարողությունը: Այս առնչությամբ Ալբերտ Սուքիասյանը, որը նաեւ «Դողագործ» ԲԲ ընկերության խորհրդի նախագահն է, ընդունելով հանդերձ, որ ներկա օրենքով կոլեկտիվը կարծես թե արհամարհված վիճակում է հայտնվում, նշեց, թե քանի որ ձեռնարկության 80 տոկոսը պետությանն է պատկանում, ապա պետությունն էլ իրավասու է բաժնետերերի ժողով հրավիրել եւ ընդունել ցանկացած որոշում, այդ թվում՝ տնօրենի նշանակման կամ ազատման: Հետեւաբար այս դեպքում կոլեկտիվին պատկանող 20 տոկոսը ոչինչ չի կարող որոշել: Բացի դրանից, նկատի են առնվում տնօրենի մասնագիտական պատրաստվածությունը, աշխատանքային փորձը եւ նմանատիպ այլ չափանիշներ: Ինչ վերաբերում է տնօրենին վերագրվող իրավախախտումներին, ապա դա իրավապահ մարմինների գործն է, իսկ բաժնետերերի ժողովն իրավասու է քննարկել վերջինիս միայն 1 տարվա հաշվետվությունը: Մեր հարցին, թե ինչպե՞ս կմեկնաբանի «Դողագործի» նախագահը կոլեկտիվի սպառնալիքը, թե տնօրենին չազատելու եւ իրենց մյուս պահանջները չբավարարելու դեպքում կդիմեն օրենքով իրենց վերապահված իրավունքներին, մասնավորապես ձեռնարկության աշխատանքը սկսելու դեպքում կպահանջեն ամիսների չվճարված աշխատավարձերը, պրն Սուքիասյանն ասաց, որ «դա լավ բան չի խոստանում», եւ եթե նրանք «ուրիշ խնդիրներ բարձրացնեն՝ կլսենք, բայց եթե տնօրենին փոխելու հարց են բարձրացնում՝ սեփական թեկնածու չունենալով, ապա անիմաստ է քննարկել»: Ինչպես կընդունեն այս պատասխանը ձեռնարկության աշխատակիցները, կարծում ենք, հասկանալի է: Այդուհանդերձ, տվյալ պարագայում հարկ է, որ երկու կողմերն էլ հրաժարվեն կոշտ դիրքորոշումից, եւ այստեղ առաջին քայլը պետք է կատարի պետությունը՝ փորձելով ելքեր գտնել ստեղծված իրավիճակից:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Բաքու-Ջեյհան խողովակաշարի կառուցման ընդդիմադիրներն ավելանում են

Բուշ կրտսեր. «Նպատակահարմար է ադրբեջանական նավթը միջազգային շուկաներ առաքել Ռուսաստանի եւ Իրանի տարածքներով»

Մինչ ԱՄՆ-ի եւ Թուրքիայի նախագահներ Քլինթոնն ու Սեզերը Նյու Յորքում քննարկում են Բաքու-Ջեյհան նավթատարի կառուցմանն առնչվող հարցեր, ԱՄՆ նախագահի հանրապետական թեկնածու Բուշ կրտսերը նպատակահարմար է համարում կասպյան նավթը Ռուսաստանի եւ Իրանի տարածքով առաքել համաշխարհային շուկա: Անշուշտ, նման հայտարարություններին պետք է խիստ վերապահումներով մոտենալ, մանավանդ, եթե հաշվի առնենք, որ ԱՄՆ-ում նախագահական ընտրությունները սարերի ետեւում չեն, իսկ Ջորջ Բուշ կրտսերը այնքա՞ն կարիք ունի ԱՄՆ-ում բնակվող մի քանի միլիոն պարսիկ, ռուս եւ հայ ընտրազանգվածի: Ռուսաստանյան «Նեզավիսիմայա գազետա» հոդված է տպագրել Բաքու-Ջեյհան խողովակաշարի աննպատակահարմարության, Բուշի հայտարարությունների մասին, որը ներկայացնում ենք թարգմանաբար:

Օրերս վերսկսվեցին քննարկումները կասպյան նավթը միջազգային շուկաներ առաքելու շուրջ: Լրատվական գործակալությունների հաղորդագրությունների համաձայն՝ թուրքական BOTAS ընկերությունը սկսել է Բաքու-Թբիլիսի-Ջեյհան խողովակաշարի թուրքական հատվածի կառուցումը: Խողովակաշարի ընդհանուր երկարությունը 1730 կմ է, որից 468-ը անցնելու է Ադրբեջանի, 225-ը՝ Վրաստանի, 1037-ը՝ Թուրքիայի տարածքներով: Նախատեսվող խողովակաշարը տարեկան կարող է 50 մլն տոննա նավթ տեղափոխել. եւ կարելի է ենթադրել, թե ամերիկացիներին ի վերջո հաջողվեց գտնել քաղաքական նախագիծը՝ կասպյան նավթը միջազգային շուկա առաքել՝ շրջանցելով Ռուսաստանի տարածքը: Իսկ դա նշանակում է՝ Վրաստանը, Ադրբեջանը եւ Հայաստանը, որոնք ոչ վաղ անցյալում ԽՍՀՄ հատված էին, վերջնականապես կտրել Ռուսաստանից:

Բաքու-Ջեյհան նախագիծը միշտ ունեցել է քաղաքական նշանակություն: Արեւմտյան ընկերություններն առանց մի կոպեկ ծախսելու հնարավորություն ունեն ադրբեջանական նավթը հասցնել միջազգային շուկաներ, քանի որ կա գործող նավթատար Ռուսաստանի տարածքով՝ Բաքու-Նովոռոսիյսկ: Բաքու-Ջեյհան խողովակաշարի կառուցումը ամենամեծ հաշվարկներով գնահատվում է 2,5 մլրդ դոլար, եւ հենց այդ պատճառով «Բրիտիշ պետրոլիում», «Շեւրոն» նավթային ընկերությունները չշտապեցին ներդրումներ անել, մինչդեռ ԱՄՆ պետքարտուղարությունը բոլոր միջոցներով փորձում է ստիպել:

«Բրիտիշ պետրոլիումը», «Շեւրոնը», այլ նավթային ընկերություններ խիստ կասկածներ ունեին՝ արդյոք Բաքու-Ջեյհանի կառուցումը արդյունավե՞տ կլինի: Նրանց կասկածները ճշգրիտ դուրս եկան: Ադրբեջանի իշխանությունները խոսում էին Կասպիցում նավթի հսկայական ծավալների մասին, սակայն եւ ոչ մի ընկերություն այնտեղ նավթ չգտավ: Այսօր արդեն եւ ոչ մի նավթային ընկերություն չի ցանկանում ներդրումներ անել, քանզի կասպյան նավթը շատ քիչ է, շահագործման տեսակետից թանկ եւ անարդյունավետ: Անհասկանալի է՝ ինչո՞ւ են ամերիկացիները փորձում սկսել Բաքու-Ջեյհանի կառուցումը, երբ Ադրբեջանն այսօր ոչ միայն պատրաստ չէ նավթ առաքել, այլեւ չի կարողանում բավարարել երկրի ներքին պահանջները: Հենց այս պատճառով Ադրբեջանը հրաժարվեց նավթ առաքել Բաքու-Նովոռոսիյսկ խողովակաշարով, իսկ Բաքու-Սուփսան (տարեկան 5 մլն տոննա հզորությամբ) լրիվ հզորությամբ չի գործում: Որպեսզի խայտառակ չլինեն, ամերիկացիները մի անհեթեթ առաջարկություն արեցին. Կասպիցի հյուսիսային շելֆից (Ղազախստանին պատկանող) նավթը տանկերներով հասցնել Բաքու, ապա նախատեսվող Բաքու-Ջեյհան խողովակաշարով առաքել միջազգային շուկաներ: Ղազախստանի նախագահ Նազարբաեւը պատասխանեց ամերիկացիների անհեթեթ առաջարկությանը: Արդեն հաջորդ տարվա ամառը կավարտվի Ղազախստանից Ռուսաստան նավթատարի կառուցումը՝ 67 մլն տոննա տարեկան հզորությամբ, եւ ղազախական նավթը Բաքու-Ջեյհան խողովակաշարով տեղափոխելը կդառնա բացարձակապես անիմաստ:

Ակնհայտ է, ամերիկացի քաղաքագետները հասկացել են իրենց սխալները, սակայն դժվար է խոստովանել: Բիլ Քլինթոնի վարչակազմը ադրբեջանական նավթը Վրաստանի եւ Թուրքիայի տարածքով արտահանելու չափից ավելի ջանքեր է գործադրել: Նախագահի թեկնածու, հանրապետական Բուշը չհապաղեց օգտվել Քլինթոնի սխալներից եւ հայտարարեց, թե առավել նպատակահարմար է կասպյան նավթը միջազգային շուկաներ առաքել Ռուսաստանի եւ Իրանի տարածքով: Բուշի հայտարարությունը Անկարայում, Բաքվում եւ Թբիլիսիում իսկական խառնաշփոթ է առաջացրել. կրտսեր Բուշը պաշտպանում է այն ծրագիրը, ինչը տարիներ շարունակ համառորեն պնդում էին Մոսկվան եւ Թեհրանը: Ադրբեջանական նավթը Իրանի տարածքով տեղափոխելու համար ընդամենը 0,5 մլրդ դոլար է հարկավոր (անհրաժեշտ է Իրանի տարածքով խողովակաշար անցկացնել): Սակայն Իրանը նավթ արդյունահանող հզոր երկիր է եւ կարող է ադրբեջանական (կասպյան) նավթը հասցնել պետության հյուսիսային շրջան, ապա վերամշակել տեղի նավթագործարաններում, օգտագործել ներքին կարիքների համար, իսկ հարավային շրջաններից (Պարսից ծոցի ափեր) համաշխարհային շուկա առաքել իրանական նավթ (այն քանակով, ինչքան ստանում է Ադրբեջանից): Այսինքն՝ նույնիսկ նոր խողովակաշար կառուցելու եւ 0,5 մլրդ ծախսելու անհրաժեշտություն չի լինի:

Պատրաստեց՝ Թ. Հ.

34-ամյա հարբեցողը դատի տվեց «Պեռնո Ռիկարին»

Անցյալ տարի ԶԼՄ-ները հաղորդեցին Ֆրանսիայում մեծ աղմուկ հանած մի դատական գործի մասին, երբ ծխախոտային «Սեյտա» ընկերությունն ստիպված եղավ խոշոր տուգանք վճարել իր արտադրանքի օգտագործումից հիվանդացած եւ մահացած ոմն Գուլենի հարազատներին: Եվ ահա վերջերս, Ֆրանսիայի պատմության մեջ առաջին անգամ, 34-ամյա մի հարբեցող (անունը չի նշվում) դատի տվեց ոգելից խմիչքներ արտադրող «Պեռնո Ռիկար» ընկերությանը: Հայցվորի փաստաբան Պասկալ Բարբենը ջանում է ծխախոտի հետ կապված նախադեպն օգտագործել խմիչք արտադրողների դեմ: «Էքսպրես» հանդեսը նշում է, որ 34-ամյա հայցվորը մեխանիկ է Թիոնվիլ քաղաքում: Նա 14 տարեկանից խմում է «Պեռնո Ռիկարի» հայտնի արտադրատեսակներից մեկը՝ անիսոնի լիկյորը, որն այսօր իր ձախողումների պատճառն է համարում: «Խմիչքի պատճառով կորցրել եմ երկու աշխատանք, բնակարանս եւ ընկերուհուս», գանգատվում է նա, ավելացնելով, որ օրական խմում է 15-20 բաժակ: Հայցվորը քանիցս դատական պատասխանատվության է ենթարկվել հարբած վիճակում մեքենա վարելու համար, իսկ այս տարվա հունիսին զրկվել է վարորդական իրավունքից եւ երկու ամսով բանտարկվել: «Դրանից հետո որոշեցի թողնել խմելը: Խմիչք արտադրողները կախման մեջ են գցում սպառողներին», ասում է թիոնվիլցի հարբեցողը, դժգոհելով, թե «շշերի վրա բացակայում է տեղեկատվությունը»:

«Պեռնո Ռիկար» ընկերությունն առայժմ խուսափում է մեկնաբանություններից: Հայցվորի փաստաբանը հայտարարել է, որ իրեն կգոհացներ ֆիրմայի պատասխանատվության գոնե մասնակի ճանաչումը: Ինքը՝ հայցվորը, խոստովանել է, թե իր պահանջած 10 հազար ֆրանկ փոխհատուցումն ստանալու դեպքում իրեն բավարարված կզգար:

Պ. Ք.

ՆՅՈՒ ՅՈՐՔ

Վլադիմիր Պուտին «Պետք է նորացնել եւ կատարելագործել ՄԱԿ-ի մեխանիզմը»

ՆՅՈՒ ՅՈՐՔ, 7 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՄՆԱՐՔ: Ռուսաստանը համոզված է ՄԱԿ-ի մեխանիզմի նորացման եւ կատարելագործման անհրաժեշտության մեջ: Այդ մասին Ռուսաստանի նախագահ Վլադիմիր Պուտինը հայտարարել է՝ նախօրեին ելույթ ունենալով Հազարամյակի գագաթաժողովում: ՌԴ նախագահի խոսքերով, նախորդ սերունդները մեզ յուրօրինակ կազմակերպություն են պարգեւել: «Հենց այստեղ է ծնվել մարդու իրավունքների միջազգային ռեժիմը՝ ժամանակակից աշխարհի կարեւորագույն հատկանիշը: Այդ համապարփակ գործիքն անխոցելի է հանդիսացել գաղափարախոսական շահարկումների համար, իսկ Մարդու իրավունքների համընդհանուր հռչակագիրը երբեք միայն թղթի վրա չի եղել: Այն մինչ օրս էլ մեր կյանքի վրա որոշիչ ազդեցություն է գործում», հայտարարել է Ռուսաստանի նախագահը: Նրա խոսքերով, ՄԱԿ-ը սովորել է կարգավորել եւ կարգավորում է ամենաբարդ համաշխարհային խնդիրները: «Մենք համոզված ենք. պետք է նորացնել եւ կատարելագործել ՄԱԿ-ի մեխանիզմը», նշել է Վ. Պուտինը: Նրա խոսքերով, «դա ժամանակի պահանջն է», սակայն ոչ մի բարեփոխություն չպետք է «խախտի Միացյալ ազգերի կազմակերպության հիմնարար սկզբունքները»:

ԱՎԻԱԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Հաճելի նավարկություն 10 հազար մետր բարձրությունում

«Էրբուս A3XX»-ն առաջարկում է կազինոներ եւ ռեստորաններ, ժամանցի այլ հարմարություններ: Մինչդեռ ավիաընկերությունները պահանջում են ոչ թանկ գներով նստատեղեր: Հեռուստատեսային գովազդները նոր «Թռչող գետաձին» համեմատում են աշխարհի յոթ հրաշալիքների հետ:

Հայտնի գործարար Ջոն Լիհին այս անգամ «Թռչող գետաձի» է առաջարկում իր հաճախորդներին: Որպես «Էրբուս ինդաստրիզ» ավիաարդյունաբերական ընկերության պատասխանատու ներկայացուցիչ, նա ավելի շատ մտածում է հաճախորդների հանգստության, քան ավիաընկերությունների պահանջների մասին: Իր 550-800 տեղանոց նոր A3XX ռեակտիվ ինքնաթիռներում նա բոլոր պայմաններն ստեղծել է օդում՝ 10 հազար մետր բարձրությունում հաճելի նավարկություն կատարելու համար՝ զուրկ ամեն տեսակ վախից ու ձանձրույթից: Բար, ռեստորան, կազինո, մարզասրահ, մաքսից ազատված խանութներ, մանկական սենյակ եւ դեռ այլ հարմարություններ են լինելու 225 միլիոն դոլար արժողությամբ երեւակայության թռիչքների այս նոր գերհսկա օդանավերում:

Սակայն, ըստ «Ուոլ սթրիթ ջոռնըլ» թերթի օգոստոսի 31-ի համարում տպագրված ընդարձակ նյութի հեղինակներ Ջեֆ Կոուլի եւ Դանիել Մայքլզի, հեռուստատեսային գովազդների կողմից անամոթաբար աշխարհի յոթ հրաշալիքների շարքին դասվող օդային տրանսպորտի այս միջոցն ունի մեկ թերություն: Ավիաընկերությունները չեն ցանկանում գնել, պատճառաբանելով, որ ազատ տարածություններն ավելի ճիշտ կլիներ լրացնել նստատեղերով կամ բեռների փոխադրման տարածքներով: Ինքնաթիռը նախ եւ առաջ «մարդկանց տեղափոխելու հարմարանք է եւ հիմարություն է ուրիշ բանի մասին մտածելը», նշել է Միացյալ Արաբական Էմիրությունների «Էմիրաթներ» միջազգային ավիաընկերության տնօրեններից Մորիս Ֆլանագանը: Նույն կարծիքին են նաեւ «Սինգապուր էրլայնզ», «Լուֆթհանզա» եւ «Ամերիկըն ինտերնեյշնլ գրուպ ինկորպորացիայի» ներկայացուցիչները, որոնք կասկած են հայտնել, թե երբեւէ գործնականում նշված հարմարությունները կարդարացնեն իրենց: Օգտագործված ամեն մի տարածք պետք է եկամուտ բերի, ասում են նրանք:

Հոդվածագիրները, այնուամենայնիվ, նման սկեպտիկներին խորհուրդ են տալիս 30 տարով ետ գնալ եւ հիշել «Բոինգ» ընկերության նորամուծություններն իր 747 ինքնաթիռի վրա: Այդ ժամանակ էլ ընդհանուր տարածությունն ավելի էր, քան նստատեղերի թիվը, եւ տարբեր ավիաընկերություններ տարբեր ձեւով լուծեցին ազատ տարածությունների հարցը: «Պան-ամերիկանն», օրինակ, փառավոր ճաշասենյակ կառուցեց, այլ ամերիկյան ընկերություններ՝ ներառյալ «Կոնտինենտալ էրլայնզը» եւ «Յունայթեդ էրլայնզը» բարեր եւ հանգստի սենյակներ նախընտրեցին: Մի քանիսն էլ հատուկ պատրաստված հսկայական դաշնամուրներ տեղադրեցին կամ նվագողներ վարձեցին, որպեսզի նրանք, շարքերն ի վեր շարժվելով, զվարճացնեն ուղեւորներին: Այդ ժամանակների գովազդներում գործարարն իր «օդային» գրասենյակում պատկերված էր քարտուղարուհուն նամակ թելադրելիս, մինչ կինը հարեւան սենյակում գիշերային հեքիաթ էր կարդում իր մանկիկին:

«Բոլորս էլ նման ձեւով ենք սկսում գովազդել: Դա հաճախորդի համար գրավիչ է, բայց գործնականում չեն իրականանում», ասում է ԱՄՌ կորպորացիայի փոխնախագահ Ռոբերտ Բեյքերը: Թանկ վառելանյութի, մրցակցության եւ նստատեղերի քանակի ավելացման պահանջների դիմաց հօդս են ցնդում մեծ ու գեղեցիկ գաղափարները:

Նոր Էրբուսի նկատմամբ ավիաընկերությունների ցուցաբերած ներկա անտարբերությունը կամ հակազդեցությունն այնքան էլ չի հուզում, ըստ հոդվածագրերի, Կոնեկտիկուտում ծնված պրն Լիհին, որը Թուլուզում (Ֆրանսիա) տեղադրված համաեվրոպական Էրբուս կոնսորցիումի 15-ամյա վետերաններից է: Սրանից առաջ իր ձեռք բերած հաջողությունները հույս են ներշնչում նրան, որ այս անգամ էլ հաճախորդներ կգտնի իր նոր «Գետաձիու» համար: A3XX-ի հետագա զարգացման ծրագիրը, որը 12 մլրդ դոլար պետք է արժենա, այժմ ընթացքի մեջ է: Ըստ որոշ դիտորդների, դա լինելու է Ջոն Լիհի ամենախիզախ ձեռնարկումներից մեկը, որը ձեռնոց է նետելու բոլոր նրանց, ովքեր A3XX-ի վերջերս կայացած շնորհանդեսի ժամանակ հեգնանքով հարցրել էին. «Իսկ որտե՞ղ են նստատեղերը»:

Հակառակ փաստարկները, սակայն, երբեմն տրամաբանված են: «Լուֆթհանզա» ավիաընկերության գործադիր ներկայացուցիչ Յուրգեն Վեբերը, օրինակ, գտնում է, որ չարժե մեծ հանգստի սենյակ (կամ այլ հարմարություն) ունենալ՝ ի հաշիվ տոմսերի գների աճի: Ընդհակառակը, նա ցանկանում է տեսնել գների առնվազն 120 տոկոսի նվազում:

Ըստ երեւույթին հետագա բանակցությունների ընթացքում երկու կողմերի զիջումների հետեւանքով օդային ծառայություններ մատուցող ընկերությունները հնարավորություն կունենան ձեռք բերելու այնպիսի մի տարբերակ, որը կգոհացնի ինչպես արտադրողին, այնպես էլ ընկերություններին եւ ուղեւորներին:

Հ. Օ.

Մշակույթ

...Եվ արվեստում, եւ արվեստից դուրս միշտ իրատեսորեն եմ նայել իմ բոլոր նվիրումներին, առանց չափազանցումների ու առանց գերագնահատումների: Արել եմ այն, ինչը եղել է ազնիվ եւ ինչը սիրել եմ խորապես:

Կյանքում հեշտ ուղիներ չեմ փնտրել ոչ նրա համար, որ չեմ կամեցել, այլ պարզապես ես չէի ծնվել հեշտ ապրելու համար:

Այս աշխարհում, որտեղ շահն է իշխում շատերի խղճին, ես չսովորեցի ցիչները երբեւէ արտահայտելու համար մեր երախտիքը...

Դիրիժորի իմ ճանապարհին ուղեկիցներ են եղել Սինգերը, Պֆեֆերը, Դեգորմիերը, Մարտինոնը: Չափանիշ են եղել Ֆուրտվենգլերը, Տոսկանինին, ֆոն Կարայանը: Բայց իմ ամենամեծ ուսուցիչը նորին մեծություն երաժշտությունն է... այն բոլոր կոմպոզիտորները միասին, որոնց կրքոտ գործերը փորձել եմ մեկնաբանել իրենց մտահղացման հանգույն եւ իմ հոգու թելադրանքով է, ներքին մղումով, անկեղծ ու անմիջական: Երբեք չեմ սիրել կեցվածք:

Սուտն ու կեղծիքը ասում եմ՝ իբրեւ հասարակական չարիք ու չարիք ծնող: Ցավում եմ, որ դրանով ենք շրջապատված եւ դրանից տուժողը միայն ազնիվ ժողովուրդն է:

Հանույք եմ ստանում անկեղծ մարդկանցից, անշահախնդիր հարաբերությունասված ինձանից հեռու է յոթ սարով: Ինչ որ ասում եմ կամ անում, հո-

«Իմ բոլոր օրերի մեջ ջանացի լինել անխոսոր ու անքեֆ»

Օհան Դուրյան... Նրա մասին խոսել են շատ եւ խոսել են երաժշտության աշխարհի մեծերը: Բազմահազար հիացական խոսքեր են ասվել: Այս անգամ, մաեստրոյի ծննդյան օրը, լսենք իրեն: Ինքն իրեն առավել ճշմարիտ կարող է գնահատել:

...ապրել շահախնդրորեն, նույնիսկ փորձ էլ չարեցի, որովհետեւ դա չէր իմ կոչումը:

Ապրեցի ու վայելեցի մեծ արվեստի կախարդանքը՝ նրա պաշտամունքով ու չափանիշներով դատելով մարդկային հարաբերությունների ու մարդկային երջանկության մասին:

.·.

Ստեղծ ու հոգեւոր եղա ներկա եւ բացակա բոլոր մեծերին, ինձ գտա իրենց աշխարհում եւ իրենց կողքին, բայց ոչ երբեք տիտղոսավորների ու «մեծավորների», ովքեր հաճախ եւ ցավոք իրենց անարդար դերակատարումներն են ունենում մեր ու մեզպեսների կյանքում:

Իմ բոլոր լավ ու վատ օրերի, իմ երջանիկ կամ տխուր պահերի մեջ ջանացի լինել անխոսոր ու անքեֆ մերժելով ամեն մի հարմարվողականություն:

Երբեք չականկալեցի դափնիներ եւ չունեցա կեղծ կուռքեր:

Ժողովուրդս է պաշտամունքս: Ասել եմ ու կասեմ՝ առանց զեղումների:

Իսկ նվագավարի կոչումս Աստծո այն լավագույն պարգեւն էր, որն ինձ հնարավորություն տվեց պատվախնդիր լինել ազգիս համար՝ ամենուր ծառայելով նրան, ծառայելու համամարդկայինին:

Ապրեցի մեծ արվեստով ու մեծ երաժշտությամբ՝ չունենալով երբեք փառասիրության ցավ ու մարմաջ: Դա այնքան հեռու է եղել ինձանից, որքան իմ անունը կրող երկնային աստղը:

.·.

Երջանիկ է նա, ով կարողանում է կյանքից, մարդուց, բնությունից քաղած դասերը փոխանցել ուրիշներին:

Հաճախ կոնկրետ անուններ ենք փնտրում, թե ովքեր են եղել մեր ուսուցիչը քիթեցնելով:

...Ընդհանրապես չեմ կարողանում, գուցե ճիշտ է ասել՝ չեմ սիրում շատ խոսել, արտահայտվել, պատմել: Դա այդպես է: Հաղորդակցվող ու խոսքաշեն եմ, երբ նվագախմբի առջեւ եմ, երաժիշտների հետ, աշխատանքի, փորձերի ժամանակ: Ավելի հաճախ խոսում եմ... լռությամբ, շարժումների ու դիմախաղի միջոցով՝ նվագավարելիս, երբ ազատորեն բացում եմ հոգուս գոց դռները:

Կյանքում երբեք այդպես չեմ կարող արտահայտվել: Չեմ էլ ժխտում, թե ինքնամփոփ, անհաղորդ կամ լռակյաց մեկն եմ, բայց շատերի պես անկաշկանդ, արագ ու հարմեւ ինքնաբացահայտվող էլ չեմ: Իհարկե, երբեմն կախված բարձր տրամադրությունից, դառնում եմ զրուցասեր, գուցե թե շատախոսում նաեւ: Սակայն երբեք խաղի կամ պայմանականությունների մեջ չեմ լինում:

.·.

...Երջանկացնում ես այնպիսին եմ, ինչպիսին կամ: Դիվանագիտությունների, անսուտ ու ազնիվ արվեստից:

Ընդհանրապես, մեծ արժանիք եմ համարում խոստովանելու ունակությունը: Դա ուժի նշան է: Մարդ պետք է կարողանա ընդունել իր սխալն ու թերությունները:

Սիրում եմ իմացականությունն ու խոհականությունը, սակայն գերադասում եմ հաճախ շփվել հուզական, անմիջական մարդկանց հետ: Ճշմարտության իրենց փնտրտուքի մեջ նրանք կեցվածք չեն ընդունում:

.·.

...Մարդու մեծագույն հարստությունը համարում եմ հավատը՝ առողջ, բանական, արարող:

Ինչպես կարելի է չհավատալ այն հզոր, գերագույն, ամենաստեղծ ուժին, որ առկա է մեզանից անկախ, մեզանից դուրս եւ տնօրինում է մեր կյանքն ու ճակատագիրը:

Ինչպես է մարդ կոչում այդ ուժը՝ Աստված, տիեզերական ոգի, թե մեկ այլ անվամբ, կարեւոր չէ: Պետք չէ կոնկրետացնել...

.·.

...Ես երջանիկ մարդ եմ իմ կրած բոլոր մեծ ու փոքր դառնություններով հանդերձ: Երաժշտության մեջ է կյանքիս իմաստը, եւ երջանիկ եմ, որ հնարավորություն ունեցա այդ մեծագույն զգացումը ամենուր եւ բազմիցս պարգեւելու վաստակիս խոյական գնահատողիս հանդիսատեսին:

Աշխատել եմ լավագույն նվագախմբերի հետ, ղեկավարել առաջատար օպերաներում, նվագավարել բազմաթիվ անմոռաց կատարումներ, հանդիպել փառահեղ երաժիշտների մենակատարների, երգիչների, ովքեր ինձ հետ միասին եղել են հայ եւ միջազգային բեմերում ստեղծագործական իմ հաջողությունների գործուն մասնակիցը, կերտողն ու կրողը:

Հրաժեշտ տալով Լեպո Սումերային

ժամանակը մեզ եւս մեկ ծանր կորուստ պատճառեց. 50 տարեկանում կյանքից հեռացավ Լեպո Սումերան:

Էստոնիայի առաջատար կոմպոզիտոր Սումերան Արվո Պյարտի մեկնումից հետո (որը 1980 թվականից ապրում է Բեռլինում) ըստ էության դարձավ էստոնական արդի երաժշտության գլխավոր դեմքը: Ինչպես եւ Պյարտը, նա 20-րդ դարի էստոնական երաժշտության դասական հենքն էլ էրի ավանդույթն է:

Մեծ զարգացման եւ փիլիսոփայական մտածողության տեր երաժիշտ Սումերան համաշխարհային քաղաքակրթության ժառանգորդ էր. նրա գործերում ազգային ավանդույթները զուգորդվում էին հնդկական ռագայի սրբազան իմաստի, հոգեւոր երգեցողության՝ Վերածննդի դարաշրջանի բարոկի պայմանականության հետ (վերջինիս հետ է կապված նրա համագործակցությունը Ա. Սուսոնենի ղեկավարած հնօրյա երաժշտության «Հորտուս Մուզիկուս» համույթի հետ):

Երկու բալետի («Սբ. Անտոնի պատմությունը» եւ «Մնջախաղ»), երկու դրամատիկ սիմֆոնիայի, նվագախմբի համար գրված հմ.հմ. 1 եւ 2 «Լեգենդ տական երաժշտություն», «Կյանքի եւ մահվան մասին») կանտատի եւ յուրօրինակ տեքստով «Սնկային կանտատի» (օգտագործված են սնկերի լատինական անունները), տարբեր կամերային խմբերի եւ

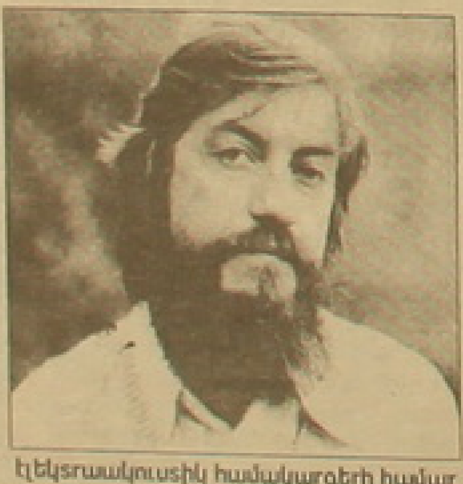

էլեկտրաակուստիկ համակարգերի համար նախատեսված բազմաթիվ ստեղծագործությունների հեղինակ՝ սա է Լեպո Սումերայի հիմնական ստեղծագործության ցանկը:

Սումերայի մասին հիանալի խոսքեր է գրել նրա ավագ գործընկեր Ռայմո Կանգրոն. «Նրա ստեղծագործության մեջ արտացոլում են նախնեւառաջ հնչողության նուրբ զգացումը եւ կերպարների մաքրությունը, որոնք յուրօրինակ դրամատուրգիական բովանդակության հետ մեկտեղ նրա ստեղծագործություններին տալիս են խորապես խոհական, երբեմն էլ ողբերգական երանգ»:

Սումերայի նշանակալի գործերից մեկն է Առաջին սիմֆոնիան, որտեղ հեղինակը ներկայացնում է երկու՝ իրական եւ այլաբանական աշխարհների պայքարը: 1981 թ. ստեղծված եւ շուտով Տալլինում Օպերի քաղաքային սիմֆոնիկ նվագախմբի եւ Հելսինկիի ռադիոյի նվագախմբի կատարած Առաջին սիմֆոնիան երաժշտության լեզվով պատմում էր անհասականությունը խեղդող քաղաքական թելադրանքի մասին:

Լեպո Սումերան ճանաչված էր ողջ աշխարհում: Նրան սիրում եւ գնահատում էր Էստոնիան: Նա տարբեր ստեղծագործությունների համար իրեն շնորհված մի քանի պետական մրցանակների դափնեկիր էր, 1989-94 թթ. Էստոնիայի մշակույթի նախարարն էր, իսկ վերջին տարիներին՝ երկրի կոմպոզիտորների միության նախագահը: Այս օրերին Հանովերի «Էքսպո-2000»-ում անցկացվում են էստոնական ժամանակակից երաժշտության համերգային ծրագրեր, որոնց ներկա են ազգի հայտնի ներկայացուցիչներ: Այստեղ պետք է ներկա լիներ նաեւ Սումերան...

Նա բարեկամներ ուներ նաեւ Հայաստանում, երեւանում մասնակցել է ժամանակակից երաժշտության փառատոնին, որտեղ կատարվել է կամերային նվագախմբի համար նրա գրած «Երաժշտությունը»՝ նույնքան անպաճույճ, բայց ծածուկ նշանակությամբ հագեցած, որքան եւ ինքը՝ հեղինակը:

ՍՎԵՏԼԱՆԱ ՍԱՐԳՍՅԱՆ

«Սա ոչ միայն մշակութային, այլեւ ազգային ու քաղաքական հաղթանակ է»

Այսպես է որակել Ֆրանսիայում Հայաստանի դեսպան է. Նալբանդյանը Հայաստանի հանրաճանաչ «Բերդ» պարային անսամբլի օրերիս փայլուն հաղթանակը Ֆրանսիայում: Երեկ «Բերդ» անսամբլը վերադարձավ Դիժոն քաղաքից, ուր անց էր կացվում «Ֆոլկլորադա» ազգագրական եւ ժողովրդական պարերի միջազգային հեղինակավոր մրցույթ, որին մասնակցեցին 30 երկրների համույթներ՝ ի թիվս Ուկրաինայի, Ռուսաստանի, Ֆրանսիայի, Գերմանիայի, Իսպանիայի, Իտալիայի, Կիպրոսի, Ռումինիայի, Թուրքիայի... Մրցույթում սահմանված էին երկու նոմինացիաներ. ազգագրական եւ ժողովրդական-բեմադրական պարերի: Երկրորդ նոմինացիայի ոսկե մեդալը շնորհվեց Հայաստանի «Բերդ» անսամբլին: Դիժոնի մարզահամերգային 4000-անոց դահլիճում ծածանվող Հայաստանի դրոշի, բեւածող հիմնի եւ հոտնկայս բուռն ծափողջույնների ներքո ոսկե մեդալը հանդիսավորությամբ հանձնվեց Ֆրանսիայում Հայաստանի դեսպանին, որը եւ այն փոխանցեց հայ պարողներին:

Բացառիկ են արտասահմանյան մամուլի՝ հայ պարախմբին տված գնահատանքները: «Le bien public», «La Republique», «Grand Avignon» ֆրանսիական թերթերը միաձայն շեշտում են «Բերդի» ժողովրդական պարերի բեմադրողական ասպարեզում խորեոգրաֆիկ արդի աննախադեպ նվաճումները, ազգային ոգու եւ ժամանակակից արտահայտչամիջոցների զարմանալի ներդաշնակությունը: Անսամբլի յուրաքանչյուր ելույթը «հիասքանչ բեմական ներկայացում էր», նշում է ֆրանսիական մամուլը: Թերթերի էջերում մասնակիորեն ուշադրության է արժանանում այն, որ միջազգային հեղինակավոր ժյուրիի կարծիքին համահունչ են եղել նաեւ հազարավոր հանդիսատեսի կարծիքները (հատուկ ծեւով հարցումներ են կատարվել), ինչը բավականին հազվադեպ երեւույթ է:

Հայաստանի ժողովրդական կոլեկտիվ «Բերդ» պարային անսամբլի ճանապարհը դեպի այս փայլուն հաղթանակը սփռված է տասնյակ տարիների ընթացքում վաստակած բազում միջազգային, համամիութենական դափնիներով, ոսկե մեդալներով, աշխարհի համբավանուն բեմերում վայելած բացառիկ ընդունելությամբ: Պատեհ առիթով երախտիքով հիշենք, որ «Բերդ» անսամբլը ստեղծվել է 1963-ին ՀՀ մշակույթի վաստակավոր գործիչ Բորիս Գեւորգյանի գլխավորությամբ եւ գեղարվեստական ղեկավարությամբ: Շուրջ 30 տարի կոլեկտիվի հովանավորն է «Գալանս» բաց բաժնետիրական ընկերության տնօրեն Աշոտ Չիլոյանը: Անսամբլի հիանալի ավանդույթները փառքով շարունակում եւ դրանց նորովի շունչ է հաղորդում գլխավոր բալետմայստեր, Հայաստանի եւ սփյուռքի պարարվեստի անդաստանում ճանաչված անուն, Հայաստանի պարարվեստի միության նախագահ Կարեն Գեւորգյանը:

«Վերջերս մեր անսամբլը պատվաբեր հրավեր ստացավ Պիրենեյի միջազգային փառատոնի տրեզիդենտից՝ մասնակցելու այդ փառատոնի շրջանակում անցկացվող միջոցառումներին, ի թիվս Ֆրանսիայի Լա Գարս, Օլորոն Սան Մարի, Մանոսկ, Իսպանիայի Ավելիս եւ այլ քաղաքների», պատմում է «Բերդ» անսամբլի տնօրեն, պրոդյուսեր Ստեփան Գեւորգյանը:

«La nueva Espana» թերթը, ձայնակցելով ֆրանսիական մամուլին, նշում է հայկական ժողովրդական պարախմբի ելույթների գեղարվեստական բացառիկ ազդեցությունը հանդիսատեսի վրա եւ որակավորում նրա պարային ոճը՝ որպես նոր խոսք տվյալ ժանրի ասպարեզում: Անսամբլի հիշյալ համերգային շրջագայությունը պսակվեց Դիժոնի միջազգային մրցույթում շահած ոսկե մեդալով: Հաղթանակ սեպագրվեց հայ պարարվեստի պատմության էջերում:

ԹԱՄԱՐ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

28 AOÛT au 3 SEPTEMBRE 2000

FOLKLORIADES

INTERNATIONALES

Սա մեր պարն է, մենք ենք պարելու

Դիժոնի միջազգային փառատոնից հաղթական վերադարձին, երեկ «Բերդ» համույթի ղեկավարին հրավիրել էին մամուլի ասուլիս, որտեղ անսամբլի գեղարվեստական ղեկավար Կարեն Գեւորգյանն ավելի մանրամասնեց փառատոնյան տպավորությունները. «Շատ դժվար մրցույթ էր: Մրցույթը շատ ուժեղ էր, բոլորը հասկանում էին, որ պետք է լինեն պարտվող եւ հաղթող երկրներ: Ներկա էին բոլոր երկրների դեսպանները, եւ պատկերացրեք մեր ոգեւորությունը, երբ բեմ բարձրացավ մեր դեսպանը եւ բարձրացվեց եռագույնը»:

Հայաստանի պարային ծրագիրը սկսվել է հայ պարուհիների հեզաճկուն պարով, որը տարբերվում է տղամարդկանց տաքարյուն, դինամիկ պարից կատարման զսպվածությամբ ու նրբությամբ: Բարձր է գնահատվել հայկական պարի եւ երաժշտության ներդաշնակությունը: Միջազգային փառատոնին մասնակցելուց բացի ելույթ են ունեցել Ֆրանսիայի մոտ 30 քաղաքներում՝ յուրաքանչյուր ելույթից առաջ ներկայացնելով Հայաստանի պատմությունը:

Վերջում «Բերդ» պարային անսամբլի գեղարվեստական ղեկավար Կարեն Գեւորգյանը եւ պրոդյուսեր Ստեփան Գեւորգյանը խոստովանեցին, որ այս հաղթանակը նրանց համար անսպասելի չէր:

ԷԼՄԻՐԱ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆ

ՇԱԽՄԱՏ

Գաբրիել Սարգսյանը լրացրեց գրոսմայստերի նորման

Հայաստանի տղամարդկանց առաջնության բարձրագույն խմբի մրցաշարում հոյակապ խաղ է ցուցադրում 17-ամյա Գաբրիել Սարգսյանը: Պատանի միջազգային վարպետը մրցաշարի 8 տուրերում 4 հաղթանակ է տարել, նույնքան պարտիա ավարտել է ոչ-ոքի եւ վստահորեն գլխավորում է առաջնության աղյուսակը: Սարգսյանը հավաքել է 6 միավոր եւ արդեն լրացրել միջազգային գրոսմայստերի նորման: Հիշեցնենք, որ սա Գաբրիելի արդեն երկրորդ նմանօրինակ հաջողությունն է:

Ութերորդ տուրում Սարգսյանը սեւ գույնի խաղաքարերով հանդիպեց հանրապետության նախորդ առաջնության հաղթող Կարեն Ասրյանի հետ: Նա վերելքով անցկացրեց չեմպիոնի հետ պարտիան եւ կարողացավ պարտության մատնել նրան: Գաբրիելն այժմ մեկ միավորով առաջ է անցել մոտակա հետապնդողներից եւ Հայաստանի չեմպիոնի կոչումը նվաճելու լավ հնարավորություններ ունի:

Ընդհանրապես, առաջնության նախավերջին տուրը ամենաարդյունավետն էր. հինգ հանդիպումներից չորսն ավարտվեցին կողմերից մեկի հաղթանակով:

Տեւական անհաջողություններից հետո իր օգտին մեկ միավոր գրանցեց Հայաստանի բազմակի չեմպիոն Աշոտ Անաստասյանը: Մրցելով Տիգրան Նալբանդյանի հետ նա մեծ ջանքեր թափեց հաղթանակի համար եւ ի վերջո հասավ իր նպատակին: Այս պարտիան շատ երկար՝ 106 քայլ տեւեց:

Շարունակվում են հանրապետության մեկ այլ բազմակի չեմպիոնի՝ Արտաշես Մինասյանի անհաջողությունները: Նրա մրցակիցը՝ Արսեն Եղիազարյանը, որը հավակնում է բարձր տեղի, մարտականորեն էր տրամադրված եւ հենց սկզբնախաղում գրոհ սկսեց մրցակցի արքայի դիրքի վրա: Շուտով նա զինվոր զոհաբերեց, ուժեղացրեց ճնշումը եւ ի վերջո գեղեցիկ հաղթանակ տարավ:

Ութերորդ տուրում ամենակարճատեւը Արա Մինասյան-Լեւոն Արոնյան պարտիան էր: Մինասյանը սկզբից եւեթ հասավ առավելության, իսկ այնուհետեւ տակտիկական հարվածների միջոցով խաղի ելքը վճռեց իր օգտին:

Տուրի միակ պարտիան, որը ոչ-ոքի ավարտվեց, Էլինա Դանիելյան-Սմբատ Լպուտյան հանդիպումն էր: Բայց սա բոլորովին էլ խաղաղ չընթացավ, ընդհակառակը, բավականին դետեկտիվ սյուժե ունեցավ: Լպուտյանը սկզբնախաղում հասավ առավելության, բայց հետո վրիպումներ թույլ տվեց, որից հետո արդեն Դանիելյանի հնարավորություններն էին գերադասելի: Այդուհանդերձ, տեւական պայքարից հետո կողմերը բաժանվեցին կեսական միավոր վաստակած:

Վերջին տուրից առաջ մասնակիցների արդյունքներն այսպիսին են. 1. Գաբրիել Սարգսյան 6, 2-3. Սմբատ Լպուտյան, Արսեն Եղիազարյան՝ 5-ական, 4. Արա Մինասյան՝ 4,5, 5-7. Կարեն Ասրյան, Լեւոն Արոնյան, Տիգրան Նալբանդյան՝ 4-ական, 8. Աշոտ Անաստասյան՝ 3,5, 9. Արտաշես Մինասյան՝ 2,5, 10. Էլինա Դանիելյան՝ 1,5 միավոր:

ԱՐԱ ՄԻՆԱՍՅԱՆ–ԼԵՎՈՆ ԱՐՈՆՅԱՆ

1.c4 ♘f6 2.g3 e5 3.♗g2 d5 4.cd5 ♘d5 5.♘c3 ♘b6 6.♘f3 ♘c6 7.a3 ♗e7 8.b4 0–0 9.0–0 ♖e8 10.b5 ♘d4 11.♘e5 ♗f6 12.f4 ♗e5 13.fe5 ♖e5 14.♖f4 ♘b5 15.♗b2 ♘d6 16.♘e4 ♖e7 17.♕c2 f5

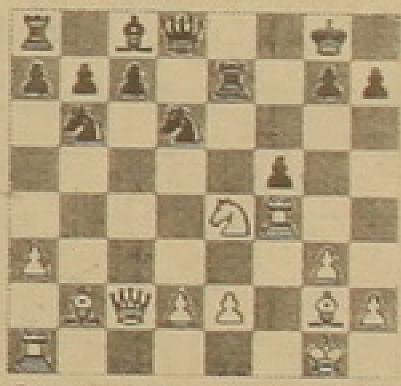

18.♘d6 cd6 19.e4 fe4 20.♗e4 h6 21.♗h7 ♔h8 22.♕g6 ♘d5 23.♕h6 ♖e5 24.♕h4 ♗d7 25.♖f8, սեւերը հանձնվեցին:

ԽԱՉԲԱՌ

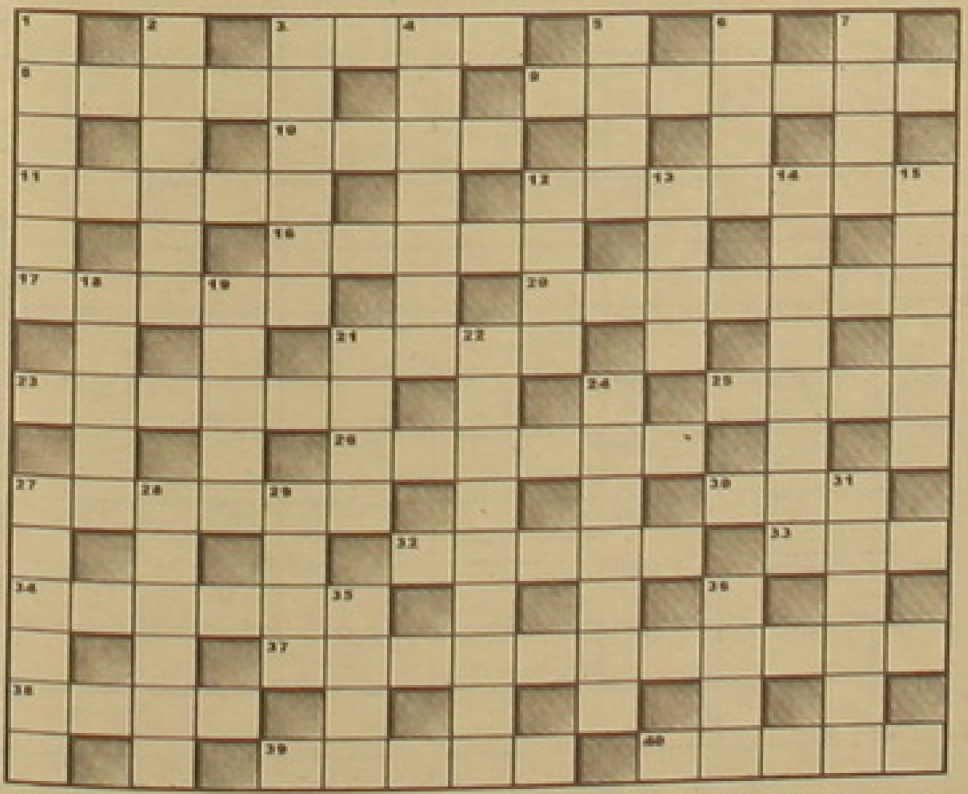

ՀՈՐԻԶՈՆԱԿԱՆ: 3. Մեր տատերի խմորամանը: 8. Ռուսական էստրադայի «ուզբեկուհին»: 9. Բոլոնեի «լաց»: 10. Հոգեբանական ուժ, որը բացակայում է աբուլիայով հիվանդի մոտ: 11. Փշատերեւ անտառային գոտի: 12. Եւ նպաստող, եւ աջակից: 16. Շամիրամի «խավարում» մրցակցուհին՝ արդի հնչողությամբ: 17. «Օձ տաքացնելու» համար ժամատեղ: 20. Հարսանեկան սեղանի «ավանդական» աթոռը: 21. Բուտրոս Ղալիի իրավահաջորդը: 23. Գունավոր հեռուստացույցի գյուտարար Ադամյանը՝ Հովհաննես, դերասանը՝ ...: 25. Նապոլեոնի «երկրորդ» կղզին: 26. Երբ կաթվածահար է լինում ուղեղը: 27. Թատրոնին կից ուսումնական հաստատություն: 30. «Տերն ու ծառան» հեքիաթում «պայմանագրա-ժամկետային» թռչուն: 32. Լինում է եւ կենցաղային, եւ սիրային: 33. Չարենցի «գանգուրհերը»: 34. «Իրեն սոխակի տեղ դրած» թռչուն: 37. «Սպանիչ անտարբերություն»: 38. Կասակային ընդօրինակում: 39. «Սյոգունանիոս» խաղաղ: 40. «Երեք հասելիկներ»-ի գրական հայրը:

ՈՒՂՂԱՀԱՅԱՑ: 1. Հղկված, «դաստիարակված փայտազգի»: 2. Ալկոհոլային «թթու» ու քաղցր խմիչք: 3. «Վառելու ենթակա» անձնավորություն: 4. Ածխաթթու գազից «խեղդված» գինի: 5. Եւ երկրաչափական մարմին, եւ դամբարան: 6. Եւ նյութատեխնիկական, եւ շինարարական, եւ ռազմական: 7. Հնդիկ «կործանիչ» աստված: 12. Սկանդինավների գերաստված: 13. Լուսային գովազդներում օգտագործվող գազ: 14. Հակադիր շահերի բախում: 15. Մեղվի «օլիմպիական հակումն ու թուլությունը»: 18. Մենյուի «միավոր»: 19. «Ճռռան» միջատ: 21. Մեսամփի «մեկնարկային» աշխարհամասը: 22. Եւ Սոցարտը, եւ Ցվայգը: 24. «Քառով արտաբացված» աղա: 27. Այդ քաղաք-պետության բնակիչները հռչակված էին իրենց խստաբարո դաստիարակությամբ: 28. Ով-ով, բայց նա նազարին լավ էր ճանաչում: 29. Յուրի Սեռյանով, ... Օլեյնիկով: 31. Վարորդին ուղղություն ցույց տվող սլաք: 35. «Հասմիկի 25 տոկոսը կրճատված» կվարտետ: 36. Դավթաշենի ... յի ինչ հայտնի անվանումը:

Նախորդ համարում տպագրված խաչբառի պատասխանները

Ուղղահայաց 1. Արմենյան: 2. Փանոս: 3. Կառնակ: 4. Առագոն: 5. Խնամի: 6. Վայրկյան: 9. Արխալուղ: 13. Իսաբեկյան: 14. Տիգրանյան: 16. Մելանիս: 17. Բավարիա: 22. Բիպլոն: 23. «Զահրումար»: 25. Ֆլամենկո: 28. Զորյան: 29. Անասուն: 30. Հուրան: 32. Գոռել:

Հորիզոնական 7. Արկանզաս: 8. Արքանյակ: 10. Տենոր: 11. Ամառ: 12. Սատիխանով: 15. Կառաու: 18. Շիրվան: 19. Մերուժան: 20. Արեւյան: 21. Փանջարա: 24. «Կիլիկիա»: 26. Բալյան: 27. Մանիլա: 31. Սողիլյանի: 33. Հումուս: 34. «Տողեն»: 35. Մանարյան: 36. Գուրչենկո:

ARMENTEL

Հայտարարություն

Արմենտելը հայտարարում է մրցույթ՝ ձեռնարկության ՎԱԶ, ԳԱԶ, ՈՒԱԶ, ԵրԱԶ, «Հունդայի», «Դեյվու» մակնիշի ավտոմեքենաների տեխնիկական սպասարկման եւ վերանորոգման համար:

Բոլոր շահագրգիռ կազմակերպությունները, որոնք ցանկանում են մասնակցել մրցույթին, պետք է ունենան պետական գրանցման արտոնագիր՝ ավտոնորոգման եւ տեխնիկական սպասարկման աշխատանքներ կատարելու վերաբերյալ:

Մրցույթի անցկացման պայմանները, ինչպես նաեւ տեխնիկական մանրամասները կարող եք ստանալ հետեւյալ հասցեով՝ Ահարոնյան 2, 6-րդ հարկ, 634 սենյակ, հեռ.՝ 28-70-66:

Առաջարկները պետք է ներկայացվեն վերոհիշյալ հասցեով մինչեւ 2000 թ. սեպտեմբերի 20-ը, ժամը 12:00

ԱՐՄԵՆՏԵԼ ՀՁ ՀԱՍԱՐԱԿԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ՀԵՏ ԿԱՊԵՐԻ ՎԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆ

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՀ պետական գույքի կառավարման նախարարությունը համակարգչային ուսուցման կենտրոններից ընդունում է առաջարկություններ՝ 90 աշխատակիցների համար **Word, Excel, Access** ծրագրերի դասընթացներ կազմակերպելու նպատակով: Առաջարկները կընդունվեն մինչեւ սույն թվականի սեպտեմբերի 15-ը:

Մանրամասների համար դիմել պետական գույքի կառավարման նախարարություն:

հեռ. 52-06-28, 56-27-58
E-mail: tender@arminco.com:

ՀԵՌՈՒՍՏԱԾՐԱԳՐԵՐ

8 սեպտեմբեր

Հ1

9.00 Հայլուր
9.20 Հեռուստասերիալ «Սանդոկանի վերադարձը»
10.05 Հայոց տաճարներ
10.30 Կարոտ
11.00 Գ/Ֆ «Ավարտական հանդես»
12.40 Բարի ախորժակ
13.00 Հայլուր
13.20 Ռուբիկոն+
17.00 Հայլուր
17.20 «Լեգո» հեռուստամրցույթ
17.40 Բանուգործ
18.00 Գ/Ֆ «Սիրելիս, մենք փոքրացել ենք»
19.15 Վերականգնում
19.30 Նկարիչ Հրայր Հակոբյան
20.00 Ռուբիկոն
20.35 Տունտունիկ
21.00 Հայլուր
21.45 Հիթ շքերթ
22.20 Սիրով՝ Ձեր մաեստրո Օհան Դուրյան
23.05 «02»
(Արբանյակային հեռարձակմամբ՝
23.05 Փաստագրական կինոնկար «Իմ ակունքները. Սիլվա Կապուտիկյան»)
23.40 Հայլուր
00.00 Ռուբիկոն+

ՊՐՈՄԵԹԵՎՍ

9.00 «Բարի լույս, Հայաստան»
10.10, 19.00 «Ամեն ինչ հանուն քո սիրո»
18.00 Մուլտծրագիր
18.10 Մանկական ժամ. «Նինձյա կրիաները», «Մենք հրեշտակներ ենք»
20.00, 24.00 Լուրեր
20.35 Ո. Մավիսակայան. «Հարցեր»
21.20 Օրը
22.30 «Ընտանեկան» լոտո
00.15 Գ/Ֆ «Իմ ատելության 10 պատճառը»

10.00 Տոմար
19.00 Ծրագրի ծանուցում
19.05 Չոջիկ
19.30, 21.30, 00.00 Սուրհանդակ
20.00 Մամուլի խոսնակ
20.10 Մեյ-դեյ
20.30 Ասպարեզ
21.10 Օլյայի օրագիրը
22.05 Գ/Ֆ «Օձի աղբյուր» (թրիլեր)
00.35 Ակնթարթ
00.40 Մութ սենյակ
01.00 Գ/Ֆ «Յասամանենին»
(Ավարտին՝ Սուրհանդակ)

7.00 Բարի առավոտ
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 00.30 Նորություններ
10.20, 17.55 Սերիալ «Բաբելոնյան աշտարակ»
16.20 KBH-2000. Երաժշտական փառատոն Յուրմալայում (1-ին մաս)
19.30 Ջենթլմեն-շոու
19.55 Մարդը եւ օրենքը
20.40 Հրաշքների դաշտ
21.45 Բարի գիշեր, երեխաներ
22.00 Ժամանակ
22.45 Գ/Ֆ Ագաթա Քրիստի «Սպանելը հեշտ է» (դերերում՝ Բ. Բիխբերի. Լ. Է. Դաուն, Հ. Հեյս, ԱՄՆ)
00.50 Գ/Ֆ «Մահվան աչքերը» (դերերում՝ Ա. Ֆինչի, Ջ. Կոքուրն, Ս. Դեր, ԱՄՆ, 1981 թ.)

РТР

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 12.00, 15.00, 18.00, 21.00, 00.00 Լուրեր
7.15–9.40 Բարի լույս, Ռուսաստան
7.20, 9.30 Ընտանեկան նորություններ
8.15 Մանրամասներ
8.30 Սեւով սպիտակի վրա
8.35 Հազար եւ մեկ օր
10.15 Հերթապահ բաժանմունք
10.35 Մուլտսերիալ «Պապիրուսի արկածները»
11.00 Սերիալ «Մանուելա»
12.30 «Մանտա Բարբարա»
13.30 Թոք-շոու «Ինչ է ուզում կինը»
14.00 Նոր «Հին բնակարան»
15.30 Սերիալ «Սեւ մարգարիտ»
16.25 Սերիալ «Հարուստներն ու նշանավորները»
17.25 Աշտարակ
18.30 Սերգեյ Նիկոնենկոն, Լյուբով Պոլիշչուկը «Եթե կարող ես՝ ներիր»
20.00 Սերիալ «Սիրո պատմություն»
21.30 Մանրամասներ
21.55 Մեր գործը. Սիդնեյի օլիմպիական խաղեր
22.55 «Անշլագ» եւ ընկ.
00.30 «Լուրերից» հետո
00.45 Թիմոթի Հաթթոնը «Գիշերային մարդասպանը» ֆիլմում (ԱՄՆ)
02.20 Արագության բանաձեւը
02.50 Հերթապահ բաժանմունք

ՀՀ ՊԵՏԱԿԱՆ ԳՈՒՅՔԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ՄՐՑՈՒՅԹՈՎ ԵՎ ԲԱԺՆԵՏՈՄՍԵՐԻ ԱԶԱՏ ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹՅԱՄԲ ՄԱՍՆԱՎՈՐԵՑՄԱՆ Է ՆԵՐԿԱՅԱՑՆՈՒՄ

N	Ձեռնարկության անվանումը	Հասցեն	Գործունեության տեսակը	Մասնավորեցման ձևը	Մասնավորեցվող գույքի գնահատվ. արժեքը (հազ. դրամ)	Մասնավորեցվող գույքի նվազ. գինը (%) (հազ. դրամ)	Մասնավորեցվող բաժնետոմսերի քանակը (հատ)	Պարտավորություններ (հազ. դրամ)	Տեղեկատ. (ազդագիր) հրապար.	Մասնավորեցման սկիզբը	Մասնավորեցման ավարտը	Զբաղեցրած հողատարածքը /հա/
1.	«Արտաշատի ԲՈՒԱՏ» ՊՓԲԸ	Արարատի մարզ, ք. Արտաշատ, Օգոստոսի 23-ի փ.	ուղևորափոխադրում, առևտուր	ԲԱԲ	75141	25%-ից ավելի	75141	729.8	01/08/00	10/08/00	13/09/00	2.8
2.	«Վարդենիսի ԲՈՒԱՏ» ՊՓԲԸ	Գեղարքունիքի մարզ, ք. Վարդենիս, Չարենցի 70	բեռնաուղևորափոխադրում	մրցույթ	41806	10452	41806	6194	18/08/00	-	19/09/00	1.8
3.	«Ելակ» ՓԲԸ-ի հիմնական միջոցները և ապրանքանյութական պաշարները	Տավուշի մարզ, գ. Ոսկեվան	էլեկտրոն.-սարքավորումների արտ.	լուծարում	17273	5182	-	-	18/08/00	-	22/09/00	0.3
4.	«Չարենցավանի ԲՈՒԱՏ» ՊՓԲԸ	Կոտայքի մարզ, ք. Չարենցավան, Արցախի 1	ուղևորափոխադրում, սպասարկ.	ԲԱԲ	116169	25%-ից ավելի	116169	2177	18/08/00	27/08/00	02/10/00	3.55
5.	«Հրազդանի ԲՈՒԱՏ» ՊՓԲԸ	Կոտայքի մարզ, ք. Հրազդան, Վանատուր թ. 1	բեռնաուղևորափոխադրում	ԲԱԲ	89286	25%-ից ավելի	89286	7319	18/08/00	27/08/00	02/10/00	3
6.	«Վեդու ԲՈՒԱՏ» ՊՓԲԸ	Արարատի մարզ, ք. Վեդի, Արարատյան 113	բեռնաուղևորափոխադրում	ԲԱԲ	88046	25%-ից ավելի	88046	2906	18/08/00	27/08/00	02/10/00	4.74

ՆԱԽԱՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ ԵՆ

N	Ձեռնարկության անվանումը	Հասցեն	Գործունեության տեսակը	Մասնավորեցման ձևը	Մասնավորեցվող գույքի գնահատվ. արժեքը (հազ. դրամ)	Մասնավորեցվող գույքի նվազ. գինը (%) (հազ. դրամ)	Մասնավորեցվող բաժնետոմսերի քանակը (հատ)	Պարտավորություններ (հազ. դրամ)	Տեղեկատ. (ազդագիր) հրապար.	Մասնավորեցման սկիզբը	Մասնավորեցման ավարտը	Զբաղեցրած հողատարածքը /հա/
7.	«Զորագեղի նավթամթերք»	Զորագեղ ավան	նավթամթերքի առևտուր	ԲԱԲ	19110	25%-ից ավելի	19110	311	-	-	-	0,1
8.	«Ալավերդու նավթամթերք» ՊՓԲԸ	Լոռու մարզ, ք. Ալավերդի, Շահումյան թաղ.	նավթամթերքի առևտուր	ԲԱԲ	13837	25%-ից ավելի	13837	505	-	-	-	0,5
9.	«Բաղրամյանի նավթամթերք» ՓԲԸ	Արմավիրի մարզ, Քարակերտ ավան	նավթամթերքի առևտուր	ԲԱԲ	70554	25%-ից ավելի	70554	893	-	-	-	12
10.	«Եղվարդի նավթամթերք» ՊՓԲԸ	Կոտայքի մարզ, ք. Եղվարդ	նավթամթերքի առևտուր	ԲԱԲ	347361	25%-ից ավելի	347361	1104	-	-	-	20
11.	«Մասիս» ՓԲԸ	ք. Երևան, Տյուբենինի փ. 4	կոշիկի արտադրություն	ԲԱԲ	250676	25%-ից ավելի	250676	50819	-	-	-	1.28
12.	«Շինարար-21» ՓԲԸ	ք. Երևան, Արցախի 42	շինարարական աշխատանքներ	ԲԱԲ	7363	25%-ից ավելի	7363	6249	-	-	-	0.2091
13.	«Կամուրջշին» ԲԲԸ	ք. Երևան, Դավիթաշեն, 6-րդ փ. 40/1	կամրջաշինություն	ԲԱԲ	97567	25%-ից ավելի	97567	163479	-	-	-	9.83
14.	«Արաբկիրի կահույքի ֆաբրիկա» ՊՓԲԸ	ք. Երևան, Փափազյան 8	կահույքի արտ. և վաճառք	ԲԱԲ	124778	25%-ից ավելի	124778	17939	-	-	-	109.27
15.	«Արթիկ» հյուրանոց ՊՓԲԸ	Շիրակի մարզ, ք. Արթիկ, Երկաթուղայինների 9	հյուրանոցային սպասարկում	ԲԱԲ	32156	50%-ի չափով	32156	641	-	-	-	2110.5 ք.մ.
16.	«Ոսկի» ՓԲԸ	Տավուշի մարզ, գ. Նորաշեն	ռադիոսարքավորումների արտադր.	ԲԱԲ	3861	25%-ից ավելի	3089	3879	-	-	-	չունի
17.	«Եղեգնաձորի ԲՈՒԱՏ» ՊՓԲԸ	Վայոց ձորի մարզ, Եղեգնաձոր, Երևանյան 1	բեռնաուղևորափոխադրում	մրցույթ	88815	22204	88815	8290	-	-	-	3,5
18.	«Մարտունու ԲՈՒԱՏ» ՊՓԲԸ	Գեղարքունիքի մարզ ք. Մարտունի	բեռնաուղևորափոխադրում	մրցույթ	47668	11917	47668	1454	-	-	-	1,8
19.	«Մեղրու ԲՈՒԱՏ»	Սյունիքի մարզ, ք. Մեղրի Անդրանիկի 37	տրանսպորտային ծառայություն	ֆոնդային բորսա	30575	30475	30475	2666	-	-	-	0,6
20.	«Տարոն» ՓԲԸ-ի տեխնիկական բաժանմունք	Շիրակի մարզ, գյուղ Ախուրյան	շինարարություն	մրցույթ	29310	11724	29310	8930	-	-	-	3,5
21.	«Զանգեզուրտրանսշին» ԲԲԸ տեխնիկական բաժանմունք	Սյունիքի մարզ, ք. Գորիս Գայսյան 22	շինարարություն	ԲԱԲ	232841	50% չափով	232841	88009	-	-	-	2,51
22.	«Ջաջուռածուխ» ԵՂԸ, «Կարին Գեռ» ՊՓԲԸ-ի 2 անգար	Շիրակի մարզ Ջաջուռի հանքավայր	չի ծավալում	մրցույթ	3910	1955	3910	չունի	-	-	-	0,23
23.	Արխիվային վարչության «Կիսակառույց շենք» ԱՇՕ	ք. Երևան Բաղրամյան 59գ	-	մրցույթ	79290	45000	-	չունի	-	-	-	0,05
24.	«Մանկապարտեզի համալիր» ԱՇՕ	Գեղարքունիքի մարզ, գյուղ Հայրավանք	-	մրցույթ	9749	2437	-	չունի	-	-	-	0,6
25.	«Հայկահույլ» ՊՁ, թիվ 11 խանութ ԱՇՕ	ք. Երևան Աճառյան փողոց	չի ծավալում	ուղղակի վաճառք	1200	-	-	չունի	-	-	-	0,22
26.	«Գետափի տոհմակայանի շենք» ԱՇՕ	Վայոց ձորի մարզ, գյուղ Գետափ	չի ծավալում	մրցույթ	88	-	-	չունի	-	-	-	0,5
27.	«Բագարանի տոհմակայան» ԱՇՕ	Արմավիրի մարզ գյուղ Բագարան	չի ծավալում	մրցույթ	469	-	-	չունի	-	-	-	0,16
28.	«Գյումրի ավտոնորոգում» ՓԲԸ	Շիրակի մարզ, ք. Գյումրի, Ֆանյան 1	տրանսպորտի նորոգում	մրցույթ	77165	25 %	77165	4048	-	-	-	3,1
29.	Մարալիկի «Լուսատեխնիկ» ՓԲԸ	Շիրակի մ., ք. Մարալիկ Շահինյան 1	կենցաղային էլ. սարք. արտադր.	մրցույթ	264855	25 %	26885	90388	-	-	-	83,386
30.	«Երևանի թ. 3 բեռնատար ավտոտրանսպորտային» ՊՓԲԸ	ք. Երևան, Շիրակի 3-րդ նրբանցք 2	բեռների փոխադրում	ԲԱԲ	97430	25 % ավելի	97430	2404	-	-	-	1,8
31.	«Իջևանի ԲՈՒԱՏ» ՊՓԲԸ	Տավուշի մարզ, ք. Իջևան Արցախյան 2	բեռնաուղևորափոխադրում	ԲԱԲ	65887	25 % ավելի	65887	5265	-	-	-	1,2
32.	«Երևանի թ. 6 բեռնատար ավտոտրանսպորտային» ՊՓԲԸ	ք. Երևան, Արցախի 34	բեռնափոխադրում	ԲԱԲ	23530	50 % չափով	23530	982	-	-	-	1,997
33.	«Աբովյանի-ԲՈՒԱՏ» ՊՓԲԸ	Կոտայքի մարզ, գ. Մայակովսկի	բեռնաուղևորափոխադրում	ԲԱԲ	109616	50 % չափով	109616	29062	-	-	-	2,8
34.	«Սպիտակի ԲՈՒԱՏ» ՊՓԲԸ	Լոռու մարզ, ք. Սպիտակ Շահումյան 1	բեռնաուղևորափոխադրում	ԲԱԲ	150560	50 % չափով	150560	12991	-	-	-	1,15
35.	«Ախուն» ՓԲԸ «Ախուն» ՓԲԸ-ի պանսիոնատի անավարտ շինարարություն	ք. Երևան Գրիբոյեդովի 25	կոնդենսատորային փայլաթիթեղի արտադրություն	մրցույթ	417320	25 %	330112	90239	-	-	-	13,72
36.	«Աղանձուր» ՊՓԲԸ	Սյունիքի մարզ գյուղ Տաթև	էլեկտրոն. սարք. արտադրություն	ԲԱԲ	5654	25 % ավելի	5654	179	-	-	-	0,2355
37.	«Արև» ՓԲԸ	Արագածոտնի մարզ ք. Ապարան, Գայի 20	էլ. սարքերի արտադրություն	ԲԱԲ	39251	25 % չափով	39251	23073	-	-	-	3,85
38.	«Վարդենիսշին» ՓԲԸ	ք. Վարդենիս Լեռնագործների 18	շինվերանորոգման աշխատանք	մրցույթ	16707	25 %	13365	4909	-	-	-	152 ք.մ.

Հապավումներ. ԲԱԲ- Բաժնետոմսերի ազատ բաժանորդագրություն, ԲՈՒԱՏ- Բեռնաուղևորաավտոտրանսպորտային, ԱՇՕ- Անավարտ շինարարության օբյեկտ,

* - ընկերության կանոնադրական կապիտալի 34%-ին համապատասխանող բաժնետոմսերի տնօրինման լիազորությունը վերապահված է ՀՀ արդյունաբերության և առևտրի նախարարությանը.

** - ընկերության կանոնադրական կապիտալի 34%-ին համապատասխանող բաժնետոմսերի փաթեթն անհատույց օտարվում է տեղական համայնքին:

Ազատ բաժանորդագրությամբ և մրցույթով մասնավորեցմանը մասնակցելու համար խնդրում ենք դիմել ՀՀ պետական գույքի կառավարման նախարարության աճուրդի կենտրոններ հետևյալ հասցեներով՝ ք. Երևան, Սայաթ-Նովա 8, Մաշտոցի 42ա: (հեռ. 58 79 83, 56 02 64,52 15 60)

Լրացուցիչ տեղեկություններ ստանալու համար դիմել ՀՀ պետական գույքի կառավարման նախարարության մասնավորեցման գլխավոր վարչություն, Երևան, Կառավարական տուն 2 /հեռ. 56 29 33, 52 37 15, 56 33 42, ինտերնետային էջ. http://www.privatization.am, tender@arminco.com/:
Հայտարարության նպատակը գովազդն է, պաշտոնական տեղեկագրերը հրապարակվել են «Հայաստանի Հանրապետություն» օրաթերթի հատուկ թողարկումներում:

Նախարարությունը ողջունում է մասնավորեցման հետ կապված Հայաստանի տնտեսության մեջ ներդրումային յուրաքանչյուր առաջարկ և պատրաստ է այն քննարկել շահագրգիռ բոլոր կողմերի հետ:

Web site http://www.privatization.am

Հեռուստ ՀՀ պետական գույքի կառավարման նախարարության հայտարարությունների

«Տիգրան Մեծ» հրատարակչության տպարան, Երևան-23, Արշակունյաց 2 Գրանցման թիվ 65. Ինդեքս 69150. Պատվեր 1318 Տպաքանակը 3000 Ստորագրված է տպագրության 7. 09. 2000 Գինը 100 դրամ